PRGI (RNI) Regd. No.42998/1985
ਦਫ਼ਤਰ : 104, ਡੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਡੀ. ਸੀ., ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼ 1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
ਫੋਨ : 41503144
ਫੈਕਸ-011-23353936
email:educatord@gmail.com

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਐਜੂਕੇਟਰ

www.dailyeducator.in

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਕੁਲ ਪੇਜ/Total Pages : 8

Chief Editor : Harpreet Singh ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਾਲ/YEAR 41
ਅੰਕ ਨੰ/Volume No.:165
ਮੰਗਲਵਾਰ, 16 ਜੂਨ 2026
Tuesday, 16 June, 2026
ਮੁੱਲ : 2/- ਰੁਪਏ
Price-Rs. 2/-

THE DAILY EDUCATOR NEW DELHI
ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਖ਼ਬਾਰ

ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ ਰਾਹੁਲ: ਸੀਤਾਰਾਮਨ

ਬੰਗਲੂਰੂ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ) : ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਾਮਨ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਉੱਤੇ ਤਿੱਖਾ ਹਮਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 'ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਸੰਕਲਪ ਸਮਾਵੇਸ਼' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਹਰ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਈਂਧਣ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਹਾਜ਼ਰਾਨੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਲਾਗਤਾਂ ਵਧਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 25 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਹਨ, 12 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਖਾਨੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਜਨ ਧਨ, ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਕੁਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਢਾਂਚਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮੋਦੀ ਦਾ ਸਲੋਵਾਕੀਆ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ, ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਕੀਤਾ ਭੇਟ

ਸਲੋਵਾਕੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ ਮੋਦੀ

ਸਲੋਵਾਕੀਆ , 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ) : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਆਪਣੇ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਮੌਕੇ @ਤੇ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 2:18 ਵਜੇ ਸਲੋਵਾਕੀਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਹ 16 ਜੂਨ ਤੱਕ ਇਥੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਬ੍ਰਾਤੀਸਲਾਵਾ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਜੁਰਾਜ ਬਲਾਨਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।ਬਲਾਨਾਰ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਲੋਵਾਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜ਼ੀ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਲੋਵਾਕੀਆ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ @ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ।ਸਲੋਵਾਕੀਆ ਨੂੰ 1993 ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਆਪਣੇ 33 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਦੌਰਾ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਅੱਜ ਸਲੋਵਾਕੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੀਟਰ ਪੇਲੇਗ੍ਰਿਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਬਰਟ ਫਿਕੋ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ।ਮੋਦੀ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਇਸ ਤੋਂ ਸਲੋਵਾਕੀਆ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੁਅਲ ਮੈਕਰੋਨ ਨਾਲ ਦੁਵੱਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ @ਇੰਡੀਆ ਇਨੋਵੇਟਸ@ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।ਦਰਅਸਲ, ਮੋਦੀ 13 ਜੂਨ ਤੋਂ ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਸਲੋਵਾਕੀਆ ਦੇ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਉਹ 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਏਵੀਅਨ ਵਿੱਚ 77 ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਈਰਾਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸਵਾਗਤ: ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਮੈਂ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸਮਝ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਹਨਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸਮਝੌਤਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨੇਵੀਗੇਸ਼ਨ ਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੇਵੀਗੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਮੁੱਦਿਆਂ @ਤੇ ਚਰਚਾ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਅੰਤਿਮ ਸਮਝੌਤੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ।ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ @ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਸੰਕਟ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਸਪਲਾਈ ਚੇਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਯੁੱਧ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਗੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਸੂਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਚਾਈਲਡ ਕੇਅਰ ਲੀਵ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫ਼ੈਸਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕੰਮਕਾਜੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਧਿਆਪਿਕਾਵਾਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਾਂਗ ਚਾਈਲਡ ਕੇਅਰ ਲੀਵ (ਸੀਸੀਐੱਲ) ਦੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਅਧਿਆਪਿਕਾਵਾਂ ਲਈ ਚਾਈਲਡ ਕੇਅਰ ਲੀਵ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਇ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਤੇਜਸ ਕਾਰੀਆ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਧਿਆਪਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਸੀਐੱਲ ਇਕ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਇਕ ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਦਾ ਸੀਸੀਐੱਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤਹਿਤ ਹਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਐਕਟ-1973 ਦੀ ਧਾਰਾ-10 ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਵੇਤਨਮਾਨ, ਭੱਤਾ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਆਦਿ ਬਰਾਬਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦੀ ਮਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਸੀਐੱਲ ਵੀ ਹਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਨੇ 12ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੀਸੀਐੱਲ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਸਕੂਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਮੰਗ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਨੀਟ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ 3 ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ) : ਨੀਟ-ਯੂਜੀ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦੀ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ (ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ) ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਇਸ ਘੁਟਾਲੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਊਟੀ ਜੱਜ ਸੁਰੇਂਦਰ ਮੋਹਿਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।ਸੀਬੀਆਈ ਹੁਣ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਨੀਸ਼ਾ ਸੰਜੇ ਵਾਘਮਾਰੇ, ਧਨੰਜੈ ਨਿਵਿਰਤੀ ਲੋਖੰਡੇ ਅਤੇ ਸ਼ੁਭਮ ਮਧੂਕਰ ਖ਼ੈਰਨਾਰ ਕੋਲੋਂ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਕਰੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ' ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇਸ ਪੂਰੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਘੜੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਲੀਕ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੰਡਣ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।ਸੀਬੀਆਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਖ਼ੁਲਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲੇ ਲਈ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਸ ਸਾਲ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੇ ਮਗਰੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 12 ਮਈ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੁੱਲ 13 ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਵਜੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੁਣ ਆਉਣ ਵਾਲੀ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਰਸੂਖ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੰਗੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

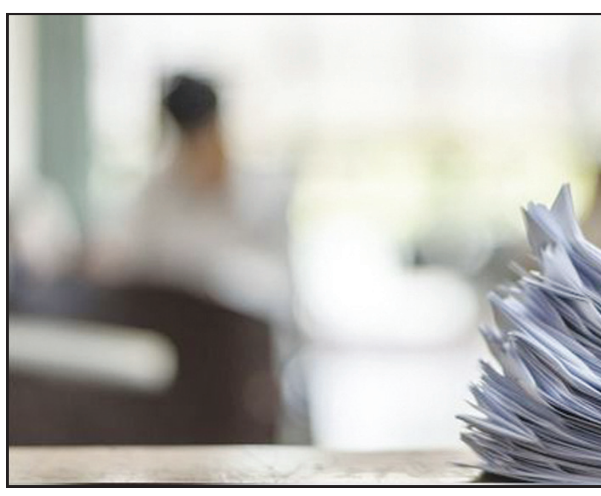

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਣੀ ਸਹਿਮਤੀ; 19 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜੇਨੇਵਾ 'ਚ ਹੋਣਗੇ ਦਸਤਖ਼ਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ) : ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁਣ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਰਾਨ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬੱਧੀ ਚੱਲੀ ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹਿਮ 'ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ' ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਈ ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਖ਼ਾਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਟਵੀਟ ਕਰਦਿਆਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ੋ, ਆਪਣੇ ਇੰਜਣ ਚਾਲੂ ਕਰ ਲਓ ਅਤੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਹਿਣ ਦਿਓ।ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕ 19 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ

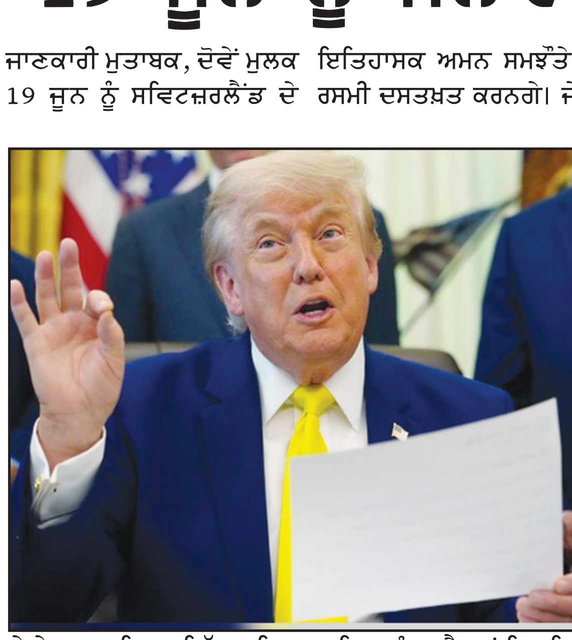

ਜੇਨੇਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਮਨ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਰਸਮੀ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨਗੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਿਛਲੇ 47 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਹਿਰਾਨ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਿੱਧੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

1 ਲੇਬਨਾਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

2 ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

3 ਹੋਰਮੁਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

4ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਵੇਗਾ।

5ਈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

6 ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਈਰਾਨ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ £300 ਬਿਲੀਅਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

7 ਈਰਾਨੀ ਤੇਲ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

8 ਈਰਾਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਵਿਕਸਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ।

9 ਅਮਰੀਕਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਫੌਜੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰੇਗਾ।

ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਮ: 48 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਐਕਟ

ਈਟਾਨਗਰ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ) : ਉੱਤਰੀ-ਪੂਰਬੀ ਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਐਕਟ (ਫ੍ਰੀਡਮ ਆਫ ਰਿਲੀਜਨ ਐਕਟ-ਏਪੀਐੱਫਆਰਏ) ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ 48

ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਰਕਾਰ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਅਰੁਣਾਚਲ (ਪੀਪੀਏ) ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਠੰਢੇ ਬਸਤੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ 'ਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਬਾਦੀ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਚ ਇੱਥੇ ਈਸਾਈ ਆਬਾਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੱਜ ਬੀਪੀ ਕਟਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ ਇਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਰੁਣਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਖਰੜਾ ਸੌਂਪਿਆ, ਲਗਪਗ 48 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਟ, ਜਿਹੜਾ 1978 ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਬਰੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਜ਼ਰੀਏ ਧਰਮ ਬਦਲੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਪੀਪੀਏ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ : ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਅਰੁਣਾਚਲ (ਪੀਪੀਏ) ਨੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਫ੍ਰੀਡਮ ਆਫ ਰਿਲੀਜਨ ਐਕਟ (ਏਪੀਐੱਫਆਰਏ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਜਲਾਸ ਬੁਲਾਏ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪੁਣਛ 'ਚ ਐਲ.ਓ.ਸੀ. 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗੋਲ਼ੀਬਾਰੀ, ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਮੂੰਹ-ਤੋੜ ਜਵਾਬ

ਰਾਜੌਰੀ , 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ) : ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੁਣਛ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਾਲਾਕੋਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗੋਲ਼ੀਬਾਰੀ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਗੋਲ਼ੀਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਦੱਸੀ

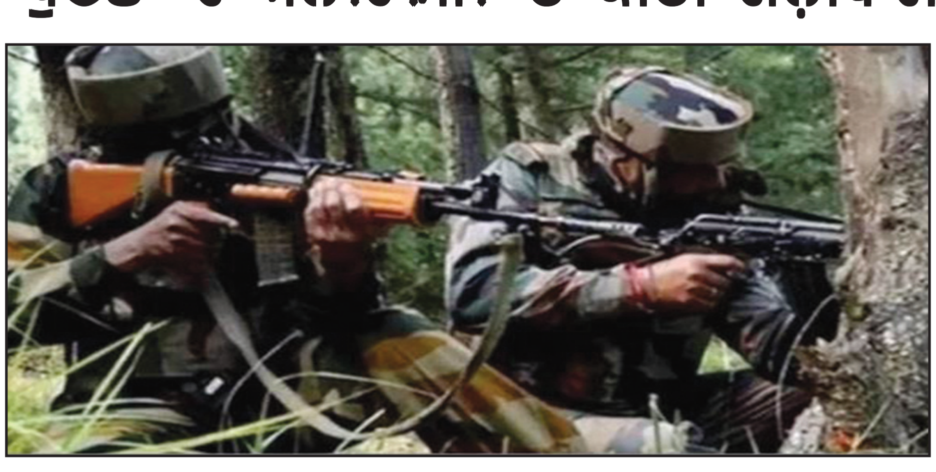

ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਚੌਕਸੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਬਾਲਾਕੋਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਚੌਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੋਲ਼ੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ।ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਾਸਿਓਂ 10 ਤੋਂ 15 ਰਾਉਂਡ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਤੁਰੰਤ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਚੌਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ।ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਪੂਰੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੁਸਪੈਠ ਜਾਂ ਭੜਕਾਹਟ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ।ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ @ਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਅਲਰਟ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜੀ ਗੈਂਗਵਾਰ

ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਗੈਂਗਵਾਰਾਂ ਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸੁੱਖਾ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਵਿੱਕੀ ਗੌਂਡਰ, ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ, ਪ੍ਰੇਮਾ ਲਾਹੌਰੀਆ, ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ, ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ ਆਦਿ ਵੱਡੇ ਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੰਬੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੈਂਗਵਾਰਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਬਟਾਲਾ 'ਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਦੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਜੱਗੂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕਰਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਗੈਂਗਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੋੜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਭਗਵਾਨਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਾਸੀ ਜੱਗੂ ਨੇ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਉਤਰ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਤਲ, ਫਿਰੌਤੀ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਸਣੇ 128 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀ ਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਸਗੋਂ ਉਹ ਭਗਵਾਨਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਵੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਗੈਂਗਵਾਰ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਇਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਡਰ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਓਧਰ, ਇਸ ਕਤਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੱਗੂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗਰੁੱਪ ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ ਨੇ ਲਈ ਹੈ। ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਮਈ 'ਚ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਗੋਰਾ ਬਰਿਆਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਬਦਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਗੈਂਗਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੱਗੂ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਗੈਂਗਵਾਰ ਦੀ ਇਕ ਦੁਖਦਾਈ ਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗਲਬੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੁਣ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਘਟੀਆ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਕਤਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਜੰਗ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਗੈਂਗਵਾਰ ਦਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਰੂਪ, ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਤੇ ਗੈਂਗਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਉਜਾੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਅਤਿਅੰਤ ਪੀੜਾ ਦਾਇਕ

ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਜ਼ਬਰੀ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਬੇੜੀਆਂ ਨਾਲ ਜਕੜ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕੋ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਸ਼ਿੰਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਖ਼ਾਤਰ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਢਹੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਿਕੰਜੇ 'ਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਕੜੇ ਗਏ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਹਕੂਮਤ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਟੈਂਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਮੁੜ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੌਜੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚਕੇ ਡੌਂਕੀ ਰੂਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੇ ਕਸ਼ਟ ਝੱਲਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹੀ ਲਗਭਗ 18000 ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਦੇਸ਼ ਪਰਤਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਿੱਟਾ ਦੁਖਦਾਇਕ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੀੜਾ ਦਾਇਕ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਦੇ ਉਹਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਡਗਮਗਾਉਂਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਥਪੇੜੇ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਚੰਗੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਕੇ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬਦਲਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਥਪੇੜੇ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਉੱਥੋਂ ਦੇਸ-ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਦਰਦ ਇੰਨਾ ਡੂੰਘਾ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਝੱਲਣਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਸ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਸ, ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਆਪਸੀ ਵਖਰੇਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਦਰਦ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਬੱਸ ਹੰਡਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਇੱਕ ਵੰਨਗੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਜਦੋਂ ਕਰੋਨਾ ਆਫ਼ਤ ਨੇ ਦੇਸਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਗਏ ਲੋਕ ਪਿੰਡਾਂ ਵੱਲ ਪਰਤਾ ਦਿੱਤੇ। ਇਹਨਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋਏ, ਜਿਹੜੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੌਖੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ।

ਵੱਡੀਆਂ ਉਜਾੜੇ ਦੀਆਂ ਇਹ ਹਾਲਤਾਂ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਖੜਨ ਲਈ ਬੇਬਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਸਿਆ-ਰਸਿਆ ਘਰ, ਪਰਿਵਾਰ, ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ 'ਚ ਜ਼ਬਰਨ ਘਰ ਛੱਡਣ-ਛਡਾਉਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੱਠ ਕਰੋੜ ਚਾਲੀ ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹਨਾ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਅੱਸੀ ਲੱਖ ਲੋਕ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਤਾਈ ਕਰੋੜ ਵੀਹ ਲੱਖ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹਨਾ ਵਿੱਚੋਂ 9 ਕਰੋੜ 50 ਲੱਖ ਲੋਕ ਹੇਠਲੇ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਜਾੜੇ ਅਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਲਵਾਯੂ ਆਫ਼ਤ, ਭੂਚਾਲ, ਹਿੰਸਕ ਝੜਪਾਂ, ਯੁੱਧ, ਮਹਿੰਗਾਈ-ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ, ਸੋਕਾ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਗਿਆਰਾਂ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਿਹਨਾ 'ਚ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ, ਸਿਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਆਵਾਗਮਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 2024 'ਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਛਪੀ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 2024 ਉਜਾੜੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਤਿਅੰਤ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰਪੂਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੀਰੀਆ 'ਚ ਉਜਾੜੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਯੁਕਰੇਨ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਤੇਰਾਂ .ਲੱਖ ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪੋਲੈਂਡ, ਰੁਮਾਨੀਆ, ਹੰਗਰੀ ਅਤੇ ਬੇਲਾਰੂਸ ਦੇ ਲੋਕ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਨੱਬੇ ਲੱਖ ਲੋਕ ਭੁੱਖਮਰੀ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਵੈਨੇਜੋਏਲਾ 'ਚ ਤੇਈ ਲੱਖ ਲੋਕ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਸੰਕਟ 'ਚ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਕੁਪੋਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਸੁਡਾਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤਿਅੰਤ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਮੀਆਂਮਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਉਜੜੇ ਸਤਾਰਾਂ ਲੱਖ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਗੁਆ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਤਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤਿਅੰਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹਨ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕੁਪੋਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਬੋਨੇਪਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਹਨਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਰੋੜ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਉਜੜਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਦਿਨ ਕੱਟੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਦਸ ਲੱਖ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਹ ਸੰਖਿਆ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ 'ਚ ਟੈਕਨੌਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਫੋਕੇ ਨਾਹਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤੇ ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਭੁੱਖਮਰੀ ਤੋਂ ਬੇਹਾਲ ਰਹੇ। ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੰਦਰਾਂ ਕਰੋੜ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਾਹਟ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 2030 ਤੱਕ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਜਾੜੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ 'ਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਹਨਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੋਕਾ, ਹੜ੍ਹ ਵੀ ਹੈ, ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ। ਡਾਊਨ ਟੂ ਅਰਥ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨਜ਼ ਇਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ ਪਚਾਸੀ ਲੱਖ ਲੋਕ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ। ਅਸਾਮ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਨੀਪੁਰ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ 'ਚ ਸਾਲ 2022 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੱਤ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛਡਣੇ ਪਏ। ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸਾਇੰਜ ਐਂਡ ਇਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੜ੍ਹ, ਸੋਕੇ ਅਤੇ ਚੱਕਰਵਾਤ ਤੂਫਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਉਜਾੜਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਟ ਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਬਿਹਾਰ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਝਾਰਖੰਡ 'ਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਤਾਕਤਵਰ, ਕੰਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਵੱਧ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਮਾਜ 'ਚ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ, ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਧਨਹੀਣ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਵਾਲੇ, ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਵੱਧ ਦਰਦ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋਣਾ, ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਉਣਾ, ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤੇ ਧਨ ਹਥਿਆਉਣ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਗਾਕੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਭੜੌਲੇ ਭਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾ ਦਾ ਸ਼ੋਸਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਦੇਸ-ਪ੍ਰਦੇਸ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੰਢਾਉਂਦਾ, ਜੰਗਲ ਬੇਲੇ ਘੁੰਮਦਾ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਭਾਲ ਤੇ ਲਾਲਸਾ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਸਦਾ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਤਾਂਘ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸੋਚ, ਭੁੱਖਮਰੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਕੇ ਚੰਗੀ ਸਾਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਊਣ ਨਾਲ ਬੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੇਸਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਸੋਚ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਈ ਵੇਰ ਵੱਡੇ ਜ਼ੋਖ਼ਮ ਉਠਾਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵੇਰ ਆਪ ਇਹਨਾ ਸੰਗਲਾਂ 'ਚ ਜਕੜਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਂਜ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਉਜਾੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਅਤਿਅੰਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪੀੜਾ ਦਾਇਕ ਹਨ। ਜਿਹਨਾ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਦਿਸਹੱਦੇ ਸਿਰਜਣੇ ਪੈਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਚੰਗੇਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਜੀਊਣ ਦੀਆਂ ਉਸਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਬੂਰ ਪਵੇ।

ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਲਈ ਜ਼ੋਖ਼ਮ ਦੇ ਕਾਰਕ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਾਂਗ, ਇਸ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਟੀਵੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਇਨਕਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੋ ਪੈਕੇਟ ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪਲਮਨਰੀ ਬਿਮਾਰੀ (ਸੀਓਪੀਡੀ) ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਖ਼ਤਰੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੇਫੜਿਆਂ ਅਤੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਉੱਚ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਮੁਖੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਈਐਸ ਜੈਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰਜਰੀ ਨਾਲ ਹਟਾਏ ਗਏ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਰਹੱਸ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਪੀਜੀਆਈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਬਾਇਓਕੈਮਿਸਟਰੀ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਰ ਨਾਥ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸਟਲਿਨ ਲੈਂਸ ਰੰਗਹੀਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ, ਪੀਲੇ ਅਤੇ ਅੰਬਰ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਰੋਚੈਸਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜ਼ਿਗਮੈਨ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲੈਂਸ ਦਾ ਪੀਲਾ ਰੰਗ ਅਲਟਰਾਵਾਇਲਟ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਅਮੀਨੋ ਐਸਿਡ (ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਲਾਕ) ਦੇ ਆਕਸੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਅਣੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਪਟਾਈਡਸ, ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਗਲੂਟਾਥੀਓਨ ਅਤੇ ਐਸਕੋਰਬਿਕ ਐਸਿਡ (ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ) ਸੈੱਲ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਐਂਟੀਆਕਸੀਡੈਂਟ ਸਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਜੋ ਊਰਜਾ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਆਕਸੀਜਨ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਰਪੂਰ ਐਂਟੀਆਕਸੀਡੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੁਝਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਕ੍ਰਿਸਟਲਿਨ ਲੈਂਸ ਲਗਾਤਾਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਲੈਂਸ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਤਰਲ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਐਸਕੋਰਬਿਕ ਐਸਿਡ ਗਾੜ੍ਹਾਪਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮੌਕੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਜੀਕਲ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਨ। ਹਰੇਕ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੌ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਲਈ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਾ. ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜੋ ਹੁਣ ਬਾਇਓਕੈਮਿਸਟਰੀ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ, ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਨਾਥ ਦੀ ਲੈਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਸਰਜੀਕਲ ਤੌਰ ਤੇ ਹਟਾਏ ਗਏ ਬਰਕਰਾਰ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਵਾਲੇ ਲੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਤਰਲ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਜਰੀਆਂ ਡਾ. ਜੈਨ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਡਾ. ਜਗਤ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਡੂੰਘੇ ਹੈਰਾਨੀ ਲਈ, ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਵਿੱਚ ਐਸਕੋਰਬਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੇ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਦੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਰਹੱਸ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੈਨ ਨੂੰ ਯੇਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਨੌਜਵਾਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੈਕਚਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਅਗਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੌਨਸ ਹੌਪਕਿੰਸ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਡਾ. ਸ਼ੀਲਾ ਵੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੇਟਾ ਨੇ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੀੜੀ/ਸਿਗਰੇਟ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਵਿੱਚ 4,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਡਮੀਅਮ, ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਧਾਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂ ਪੌਦੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸੋਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਾਥ, ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰਜਤ ਸੰਧੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੇ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇ, ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਸਮੇਤ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਪੈਰੀਫਿਰਲ ਕਾਰਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕੈਡਮੀਅਮ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਖੋੜਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਮੜੀ, ਫੇਫੜੇ ਅਤੇ ਗੈਸਟਰੋਇੰਟੇਸਟਾਈਨਲ ਟ੍ਰੈਕਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਐਪੀਥੈਲੀਅਲ ਸੈੱਲ ਖਰਾਬ ਪਰਤ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਕ੍ਰਿਸਟਲਿਨ ਲੈਂਸ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਐਪੀਥੈਲੀਅਲ ਸੈੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਰਜਰੀ ਨਾਲ ਕੱਢੇ ਗਏ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ, ਜੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਭਰ ਕੈਡਮੀਅਮ ਐਕਸਪੋਜਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸੂਚਕਾਂਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਇਮਪਲਾਂਟ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਲਈ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੈਡਮੀਅਮ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਖੁੰਝੇ ਹੋਏ ਮੌਕੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ! ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਡਮੀਅਮ ਡੀਟੌਕਸੀਫਾਈਂਗ ਐਨਜ਼ਾਈਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜਸ਼ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਲਈ ਪੜਾਅ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਕੈਡਮੀਅਮ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਮਿਸ਼ਰਣ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਸਿਨੋਜਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਸਿਗਰਟ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਵਧੇ ਹੋਏ ਕੈਡਮੀਅਮ ਦੇ ਪੱਧਰ ਐਸਕੋਰਬਿਕ ਐਸਿਡ ਦੇ ਸਮਾਈ ਅਤੇ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਜ਼ਿੰਕ ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਵਰਗੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਟਰੇਸ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਧਾਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਡਮੀਅਮ, ਸੀਸਾ ਅਤੇ ਪਾਰਾ, ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸਕੋਰਬਿਕ ਐਸਿਡ ਅਤੇ ਸੇਲੇਨੀਅਮ ਪੂਰਕ ਕੈਡਮੀਅਮ ਦੇ ਸਮਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ 1960 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਹਵਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪਿਛਲੇ 15-20 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੂਚਕਾਂਕ ਹੁਣ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ

ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਭਾਈ ਬਖਤਾਵਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਜੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਰਵਾਂ ਜੁੱਸਾ, ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੂੰਹ-ਮੱਥਾ ਸੰਵਾਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਹ ਆਪ ਕਬੱਡੀ, ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਤੇ ਬਾਕਸਿੰਗ ਦਾ ਚੰਗਾ ਖਿਡਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੇਮਾਂ ਦੇ ਦਾਅ-ਪੇਚਾਂ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪੁੰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਹੋਰਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੀ ਚਿੱਟਾ ਸ਼ਰੇਆਮ ਵਿਕਦਾ ਸੀ। ਚਿੱਟੇ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ-ਭੈਅ ਤੋਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਚਿੱਟਾ ਵੇਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਰਣਵੀਰ ਭਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਧਸਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿੰਜ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ ? ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕਰਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਫਰੰਟਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ, ਸੁਹਿਰਦ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲੋਕ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਨਸ਼ਾ ਰੋਕੂ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ। ਤਸਕਰ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇੜੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੇਕ ਕਰਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ, ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਾ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਤਨੇਮ ਸੀ। ਨਸ਼ਾ ਰੋਕੂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ 30-35 ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਚਿੱਟਾ ਵਿਕਦਾ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਚਿੱਟੇ ਦੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਕਾਰਨ ਸਿਵਿਆਂ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਵੇਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਭੂਤਰੇ ਹੋਏ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੇ ਉਹਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਉਹਨੂੰ ਟਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਰਿਓੜੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਰੋਕੂ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੜਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਤਸਕਰ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫੁਰਤੀਲੇ ਫ਼ੌਜੀ ਰਣਵੀਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਖੋਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੰਬਿਆ। ਅੱਗ ਬਬੂਲਾ ਹੋਇਆ ਤਸਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ 'ਫਿਰ ਟੱਕਰਾਂਗੇ' ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਪੱਤਰਾਵਾਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੜ ਵੀ ਲਿਆ ਪਰ ਲੰਮੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਆ ਗਏ। ਇਕ ਪਾਸੇ 1 ਮਾਰਚ 2025 ਤੋਂ 31 ਮਈ 2025 ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਛੇੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਸੈਮੀਨਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ' ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਨੰਗੇ ਧੜ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤਸਕਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਾਲਾ ਕਰਮ ਵੀ ਉਹਦੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਸੀ। ਇਕੱਤੀ ਮਈ 2025 ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਰਣਵੀਰ ਖੇਤੋਂ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤਸਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡਿਆ ਸੂਹੀਆ ਉਹਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੂਹੀਏ ਵੱਲੋਂ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਖ਼ਾਲੀ ਹੱਥ ਘਰ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਸ, ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਤਸਕਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਕੁਹਾੜੀ, ਰਾਡ ਅਤੇ ਡਾਂਗਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕੁੱਟਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਲੱਤ ਬਿਲਕੁਲ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਲੱਤ ਦੀਆਂ ਵੀ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਹੱਡੀਆਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਰੋਕੂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਦੋਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਰਣਵੀਰ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰ ਕੇ ਰਫੂਚੱਕਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਰਣਵੀਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ। ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਭੈਅ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਡਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਲੋਕ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਕੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਰਣਵੀਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਰਛਾਗਰਦੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕੰਧ 'ਤੇ ਚੇਪ ਦਿੱਤਾ, 'ਇਹ ਪਿੰਡ ਵਿਕਾਊ ਹੈ।' ਨਾਲ ਹੀ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਲਾਈਵ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਹੇ, ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਬੇਲਗਾਮ ਹੋ ਕੇ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਰਨ, ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਰਣਵੀਰ ਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਅਤੇ 'ਪਿੰਡ ਵਿਕਾਊ' ਵਾਲੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਉੱਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਪੁਲਿਸ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆਈ ਅਤੇ ਦੋ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਹਾਲੇ ਫਰਾਰ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਰੇਆਮ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਨੇਰੀ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦਾ ਆਗੂ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਮਾਜ ਦੋਖੀਆਂ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਾਡਾਂ, ਡਾਂਗਾਂ ਅਤੇ ਕੁਲਹਾੜੀ ਦੇ ਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਬੁਲੰਦ ਹੈ। ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬੈੱਡ 'ਤੇ ਪਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਝੁਕਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਚਾਰ ਲੰਡੂਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਵੇਂ ਝੁਕ ਜਾਵਾਂਗਾ ?' ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਪੀੜ ਭਰੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਕਹੇ : ਨੇਰ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਹਨੇਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ, ਨੇਰ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਲੋਕ।'

ਜਾਰਜੀਆ ਤੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ, STF ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ

ਜਗਾਧਰੀ / ਯਮੁਨਾਨਗਰ , 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ (ਐਸਟੀਐਫ) ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਨੂੰ ਜਾਰਜੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। 11 ਜੂਨ 2026 ਨੂੰ ਹੋਈ ਇਹ ਹਵਾਲਗੀ ਜਾਰਜੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਹਵਾਲਗੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2026 ਦੌਰਾਨ ਐਸਟੀਐਫ ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ 10ਵੀਂ ਹਵਾਲਗੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਐਸਟੀਐਫ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ (29) ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਾਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 53 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਗੈਂਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਰੋਹ ਅੰਬਾਲਾ, ਯਮੁਨਾਨਗਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਤਲ, ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਰਗੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 34 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 23 ਕੇਸ ਦਰਜ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਚਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 11 ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੋਏ। ਐਸਟੀਐਫ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ 10 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਯੂਏਈ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 26 ਜਨਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਜਾਰਜੀਆ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਝੂਠਾ ਪਤਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀਐਫ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ 'ਤੇ 4 ਫਰਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਗੌੜੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਐਸਟੀਐਫ ਨੇ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਸਰਕੂਲਰ (LOC), ਇੰਟਰਪੋਲ ਰੈੱਡ ਕਾਰਨਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਅਪਰਾਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਛੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰਜੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਸਟੀਐਫ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਊਰੋ (ਐਨਸੀਬੀ), ਸੀਬੀਆਈ, ਜਾਰਜੀਆ ਅਤੇ ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਜਾਰਜੀਆ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੰਬਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਸਟੀਐਫ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੈਂਕਟ ਗਰਗ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਭਗੌੜੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਬੰਦ ਨਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਹਥੌੜਾ ਚੱਲਿਆ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਖੁਦ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਹਟਵਾਏ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ

ਜਗਾਧਰੀ 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) :, ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜਲਭਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਡਰੇਨੇਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਟਵਿਨ ਸਿਟੀ ਯਮੁਨਾਨਗਰ-ਜਗਾਧਰੀ ਵਿੱਚ ਨਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ ਜਗਾਧਰੀ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਨੇੜੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਪਏ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਦੇਵੀ ਭਵਨ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਾਲੇ ਉੱਪਰ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਕਰੀਟ ਸਲੈਬਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਥੌੜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੋੜ ਕੇ ਹਟਾਇਆ। ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਮੁੜ ਸੁਚਾਰੂ ਹੋ ਸਕੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਨਗਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਧੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗਾਦ ਅਤੇ ਮਲਬਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ।

ਪਿੰਜੌਰ ਖੇੜਾ ਮੰਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਛਬੀਲ ਅਤੇ ਛੋਲੇ-ਹਲਵਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ

ਪਿੰਜੌਰ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਲਈ ਛਬੀਲ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਛੋਲੇ ਅਤੇ ਹਲਵਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਗਰੁੱਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਚਿਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੇਜ਼ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਛਬੀਲ ਵਿਖੇ ਠੰਡੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ।

ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੈਦਾਨ 2.0 ਤਹਿਤ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਜਗਾਧਰੀ , 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਅੰਬਾਲਾ ਰੇਂਜ ਦੇ ਆਈਜੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਕਮਲਦੀਪ ਗੋਇਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੈਦਾਨ 2.0 ਤਹਿਤ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਸਮੈਕ, ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਕੈਪਸੂਲਾਂ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡੀਐਸਪੀ ਰਜਤ ਗੁਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਐਂਟੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸੈੱਲ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਂਟੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸੈੱਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਹਮੀਦਾ ਹੈੱਡ ਅਤੇ ਪੰਜਪੁਰ ਨਹਿਰ ਪੁਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 435 ਅਲਪ੍ਰਾਜ਼ੋਲਮ ਗੋਲੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਮਲ ਪੁੱਤਰ ਜਨਕ ਰਾਜ ਵਾਸੀ ਆਨੰਦ ਕਾਲੋਨੀ, ਹਮੀਦਾ ਵਜੋਂ ਹੋਈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਲ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੋ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਦਰ ਥਾਣਾ ਜਗਾਧਰੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਿੰਡ ਮਹਿਲਾਵਾਲੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਉਰਫ਼ ਬੰਟੀ ਨੂੰ 128 ਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ।

ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ 10 ਕਿਲੋ 160 ਗ੍ਰਾਮ ਭੁੱਕੀ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਫਤਿਹਾਬਾਦ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) :: ਸੀਆਈਏ ਰਤੀਆ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 10 ਕਿਲੋ 160 ਗ੍ਰਾਮ ਭੁੱਕੀ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਜੱਸਾ ਪੁੱਤਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਸਾਧਪੱਟੀ ਗਲੀ ਨੰਬਰ 3, ਜੈਤੋਂ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੀਆਈਏ ਰਤੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਭਦੋਲਾ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਚੂਰਾ ਲੈ ਕੇ ਗੱਡੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼ੱਕੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬੈਗ ਲੈ ਕੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ।

21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, 20 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਾਇਲਟ ਰਿਹਰਸਲ

SDM ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ

ਵਿਆਸਪੁਰ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) :: ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਸਪੁਰ ਦੇ ਐਸਡੀਐਮ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਯੂਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਐਸਡੀਐਮ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਆਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 12ਵਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ 21 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਆਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਆਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਸਢੌਰਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਇਲਟ ਰਿਹਰਸਲ 20 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਯੋਗ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੋਗ ਅਭਿਆਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਯੋਗ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਡੂੰਘਾ ਸਬੰਧ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਊਰਜਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੋਗ ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਣਾਅ ਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਤ ਯੋਗ ਅਭਿਆਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਸਡੀਐਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਯੋਗ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਸਰੀਰ, ਮਨ, ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੋਗ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਆਸਪੁਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸਢੌਰਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਨਿਧੀ ਪਪਨੇਜਾ, ਨੋਡਲ ਅਫ਼ਸਰ ਵਿਆਸਪੁਰ, ਡਾ. ਬਹਾਦਰ ਸੰਧੂ, ਨੋਡਲ ਅਫ਼ਸਰ ਸਢੌਰਾ, ਡਾ. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕਾਂਗੋ, ਡਾ. ਪ੍ਰੀਤੀ, ਆਯੁਸ਼ ਯੋਗ ਸਹਾਇਕ ਰਵੀ, ਵਿਕਾਸ, ਰੰਜੂ, ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ: ਡਾ. ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ

ਕਰਨਾਲ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਡਾ. ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ

ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੱਜਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਕਰੋ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿੰਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮੀਣਾ ਨੇ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਫਾਲੋ-ਅੱਪ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਏਡੀਸੀ ਡਾ. ਰਾਹੁਲ ਰਈਆ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸੀਈਓ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਐਸਡੀਐਮ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਏਸੀਯੂਟੀ ਸੋਹਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ, ਡੀਐਸਪੀ ਰਾਜੀਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧ ਰਿਹੈ: ਰੇਣੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ

ਕਰਨਾਲ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤਰੁਣ ਚੁੱਘ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਪੂਨੀਆ ਦੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਸੰਗਠਨ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਮੇਅਰ ਰੇਣੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਭਾਜਪਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬ੍ਰਿਜ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਚੋਣ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਮੇਅਰ ਰੇਣੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਛੂਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਕਰੇਗਾ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬ੍ਰਿਜ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਚੋਣ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਿਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਵਰਕਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਿਖਰਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੱਕ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਮਿਤ ਗਰਗ ਨੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚਖੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ

ਕੈਥਲ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਰਸੋਈ ਸੇਵਾ ਸਮਿਤੀ, ਕੈਥਲ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਾਈਂ ਦਰਸ਼ਨ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸੇਵਾ, ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਊਰਜਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਗਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੈਥਲ ਤੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸੁਮਿਤ ਗਰਗ ਨੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚਖੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ, ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕੈਥਲ ਤੋਂ ਕਰਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਗਤ ਕਰਨਾਲ ਤੋਂ ਰੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ। ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਗੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਗਤ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਔਂਧ ਨਾਗਨਾਥ ਜਯੋਤਿਰਲਿੰਗ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗੀ। ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਅੱਗੇ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਵਿਸ਼ਵ-ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਏਲੋਰਾ ਗੁਫਾਵਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਘ੍ਰਿਸ਼ਨੇਸ਼ਵਰ ਜਯੋਤਿਰਲਿੰਗ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸ਼ਨੀਦੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਨੀ ਸ਼ਿੰਗਣਾਪੁਰ ਪਹੁੰਚਣਗੇ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮੂਹ ਸ਼ਿਰਡੀ ਪਹੁੰਚੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਸਮਾਧੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਦਵਾਰਕਾਮਾਈ, ਚਾਵੜੀ, ਲੇਂਡੀ ਬਾਗ ਅਤੇ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਵੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ। ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨਾਸਿਕ ਪੰਚਵਟੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਪਤਸ਼ਰੁੰਗੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਅੰਬਕੇਸ਼ਵਰ ਜਯੋਤਿਰਲਿੰਗ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ। ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਆਸਥਾ ਬਾਰੇ ਵਿਲੱਖਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਠਹਿਰਾਅ ਦੌਰਾਨ, ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਾਈਂ ਪਾਲਕੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਵੀ ਆਯੋਜਨ ਕਰੇਗੀ। ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪਾਲਕੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੀ ਉਸਤਤ, ਭਜਨ ਅਤੇ ਢੋਲ ਦੇ ਗਾਇਨ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਬਾਬਾ ਦੀ ਪਾਲਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਜਲੂਸ ਪੂਰੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸਾਈਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਰੰਗ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਾਈਂ ਭਜਨ ਸੰਧਿਆ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਜਨ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਗਾਉਣਗੇ। ਸਾਈਂ ਭਜਨ ਅਤੇ ਸੰਕੀਰਤਨ ਪੂਰੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਣਗੇ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਕਰਨਗੇ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਭੋਜਨ, ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੱਕ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਧੀ ਹੈ: ਜਗਮੋਹਨ ਆਨੰਦ

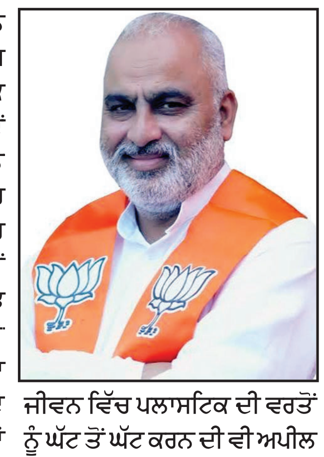

ਕਰਨਾਲ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵ੍ਹਿਪ ਅਤੇ ਇੰਦਰੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ 2014 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ, ਭਾਰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸੱਤਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ, ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 12ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਗਮੋਹਨ ਆਨੰਦ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਬੂਟੇ ਲਗਾਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੌਦਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੁੱਖ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਰੁੱਖ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਇਹ ਲੱਖਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਵਧੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ ਜੋ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਹਰਿਆਣਾ ਲਗਾਤਾਰ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ 2047 ਤੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਮਈ 2014 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1.4 ਅਰਬ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ, ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਹਰਾ ਲੈਣ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2014 ਤੋਂ, 250 ਮਿਲੀਅਨ ਭਾਰਤੀ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਗਰੀਬੀ 29 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਬਦਲਾਅ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਸਾਫ਼ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਹੋਵੇ, ਭੋਜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਛੱਤ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਘਰ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੰਕਲਪ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੂਰਵਾਂਚਲ ਜਨ ਏਕਤਾ ਮੰਚ, ਪਿੰਜੌਰ-ਕਾਲਕਾ ਨੇ ਛਬੀਲ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ

ਪਿੰਜੌਰ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਪੂਰਵਾਂਚਲ ਜਨ ਏਕਤਾ ਮੰਚ, ਪਿੰਜੌਰ-ਕਾਲਕਾ ਨੇ ਅੱਜ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਛਬੀਲ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਦੀਵਾ ਜਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਠੰਡਾ, ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫੋਰਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਫੌਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕਲਾ ਜ਼ੂਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ

ਜਿਸ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਮੈਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕਲਾ ਜਰੂਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁੜ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹਰ ਸਵੇਰ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੇੜ੍ਹੀ ਪਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਲੱਦ ਕੇ, ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਪਰ, ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਗੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਗੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਸੜਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਿਨਾਰੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚਾਰ ਪਹੀਆਂ ਵਾਲੀ ਰੇੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪਾਰਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਆਰਟੀਕਲਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੈਨ, ਪਿੰਨਸਲਾਂ, ਕਾਰਬਨ ਪੇਪਰ, ਜੁਗਰਾਫੀਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਕਸ਼ੇ ਗ੍ਰਾਫ ਪੇਪਰ, ਵੱਡੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ, ਗਾਈਡਜ਼ ਆਦਿ ਉਸ ਪਾਸ ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਠੀਕ ਮੁੱਲ ਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੋ ਹਿਸਟਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨ, ਉਹ ਇਸ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਪੜਾਸੀ (ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਵਾਂਗੇ, ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਖ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨਾਲ ਖੂਬ ਨਿਭਦੀ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਅਮਲਾ ਹੀ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਅੰਕਲ ਜੀ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ ਤੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਣਵਤਾ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਪਰ ਪ੍ਰੋ. ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੌਜੀ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਹਾਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਹ ਇਸ ਸੇਲਜ਼ ਮੈਨ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਖ ਵਿਕਰੇਤਾ ਭਾਵ (Hawker) ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਜਿੰਦਗੀ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਹਜ਼ਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਤਨਾ ਹੀ ਜਾਣ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਉਸ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇ.ਟੀ. (KT) ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਦਫ਼ਾ ਹਸਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਸਰ, ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਅਫ਼ਸਰ ਮੈਨੂੰ 'ਕੇ.ਟੀ.' ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਥਾਨਕ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਕੇ.ਟੀ. ਕਹਿਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਇਸ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਸਿੱਖ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਬੋਲਚਾਲ ਬੜੀ ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਵਤਾ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੇ.ਟੀ. ਉੱਪਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਪਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਫੌਜੀ ਕੇ.ਟੀ. ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਦਸਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਗਿਆ ਤੇ ਕੇ.ਟੀ., ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ ਮਰ੍ਹਾ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪੂਰੇ 11 ਸਾਲ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਿਤਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਕਾਲਜ ਤੋਂ 6 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਪਰ ਇੱਕ ਰਫਿਊਜੀ ਟਾਊਨ 'ਤ੍ਰਿਪੜੀ' ਹੈ। ਕਿਰਾਏ ਪਰ, ਲੈ ਕੇ, ਕੇ.ਟੀ. ਵੀ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਹਥਲਾ ਕੰਮ ਧੰਧਾ ਅੱਛਾ ਸੀ, ਰੋਟੀ ਆਪਣੀ ਉਹ ਆਪ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਫੁਲਕੇ ਤੇ ਸਬਜੀ ਨੇੜੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਆਏ ਗਏ ਮੁਸਾਫਿਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵੀ ਦੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੌਂਕ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਫ਼ੁਰਸਤ ਸਮੇਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜੀ ਜੁਬਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਰੀਖੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਉਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਮੰਗ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਗਾਓ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿਖਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਲਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੋ. ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾਈ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਕੀ ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ ਕੇ.ਟੀ. ਇੱਕ ਬੁਝਾਰਤ ਸੀ?

ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ 14 ਫਰਵਰੀ ਸੰਨ 1953 ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਪਰਿਚਿਤ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਹੋਇਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਅੰਕਲ ਆਪਣੀ ਰੇੜ੍ਹੀ ਪਾਸ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਫਰੋਖਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਸੜ੍ਹਕ ਦੇ ਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਆ ਕੇ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਗੋਰਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਪਰ ਕਾਲੇ ਚਿੱਟੇ ਵਾਲ ਸਨ ਅਤੇ ਚਹਿਰੇ ਪਰ ਭੂਰੀ ਚਿੱਟੀ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦਾੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਆਮ ਤੌਰ ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਦਿੱਖ, ਬੜੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਸੀ। ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਚਿੱਟੇ ਸਾਹਿਬ, ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਤੇ ਦਬਾਉ ਪਾ ਕੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਲੱਗੇ ਹੋਏ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤੁਰਦੇ ਗਏ, ਉਹ ਬਿਲ ਬੋਰਡ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਾਪਸ ਕਾਰ ਦੇ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਪਰ ਆ ਬੈਠੇ। ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠਿਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਕਲਾਈ ਪਰ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਘੜੀ ਪਰ ਵਕਤ ਵੇਖਿਆ, ਉਸ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੋਰਚ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਹਾਰ ਲੈ ਕੇ) ਇਸ ਬਾਹਰੋਂ ਆਈ ਟੀਮ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਸਵਾਗਤੀ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੂਰੋਂ, ਸੜਕ ਤੋਂ ਹੀ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ ਦੀ ਚਾਲ ਢਾਲ ਕੁਝ ਪਛਾਣੀ ਪਛਾਣੀ ਜਿਹੀ ਲੱਗੀ। "ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਗੋਰਾ ਚਿੱਟਾ ਸਾਹਿਬ" ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ?

ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜੇ ਪਰ ਸਥਾਨਿਯ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਭੀੜ ਇਸ ਗੋਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਇੱਕਠੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਆਭਾ ਵਾਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਤੂਨ ਵੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਾਡੀ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਨਾਇਕ, ਫੌਜੀ ਕੇ.ਟੀ. ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੁਝ ਅਵਿਵਸਥ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ। ਡੂੰਘੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਹੀ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਦ ਸੌਦਾ ਮੰਗਣ, ਤਾਂ ਕੇ.ਟੀ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਹੀ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਕੇਵਲ ਹੱਥ ਨਾਲ ਰੁਕਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਇਸੀ ਉਧੇੜ ਬੁਣ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਕੇ.ਟੀ. ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੇ ਫੌਰਨ ਹੀ ਆਪਣੀ 'ਰੇੜ੍ਹੀ-ਦੁਕਾਨ' ਨੂੰ ਸਮੇਟਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੋਮ-ਜਾਮੇ ਭਾਵ (A Wax Sheet) ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਾਰਟ ਨੂੰ ਢੱਕ ਕੇ ਉਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਆਭਾ ਵਾਲੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਾਲਜ ਦੇ ਇਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸੰਦੇਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਉਸ ਨੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਕਿ, " ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਇਹ ਅਤਿਥੀ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ, ਪਰ ਪੂਰੇ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ।" ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, "ਨਹੀਂ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਟੀਮ ਦਾ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਆਉਣਾ ਵੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਥੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੈ", ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਚਿੱਟ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਚਿੱਟ ਲਿਖ ਦਿਉ। ਤੁਹਾਡਾ ਸ਼ਕ ਵੀ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇ.ਟੀ. ਨੇ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਚਿੱਟ ਲਿਖੀ, ਛਜਗ, ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਗੈਰੀ ਡੈਨੀਅਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ। ਸ਼ੁਭ ਚਿੰਤਕ - ਸੁਰਜੀਤ ਕੇ.ਟੀ.। (*Sir, I want to meet Capt. Daniel immediately*)

ਚਿੱਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ। ਉਹ ਪ੍ਰੋ. ਡੈਨੀਅਲ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਜੱਦ ਉਹ ਖੁਦ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਨ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਕਿ ਡੈਨੀਅਲ ਤਾਂ ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਤੋਂ ਲੰਗੜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਪ੍ਰੋ. ਡੈਨੀਅਲ ਫੌਜੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹਸਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲਿਆ, Mr. Garry, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹੋ?" ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਹਾਂ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਕਪਤਾਨ ਸੀ।" ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਹ ਚਿੱਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੈਰੀ ਡੈਨੀਅਲ ਨੂੰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੀ ਚਿੱਟ (Visitor Chit) ਆਈ ਹੈ। "ਕੋਈ ਸਖਸ਼ "ਸੁਰਜੀਤ ਕੇ.ਟੀ." ਕੈਪਟਨ ਗੈਰੀ ਡੈਨੀਅਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬੁਲਾ ਲਵਾਂ ਜਾਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਹਾਂ?" ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਸੁਹਬਤਨ ਹੀ ਪੁਛਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੇ.ਟੀ. ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਗੈਰੀ ਡੈਨੀਅਲ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਉੱਠ ਖੜੇ ਹੋਏ। ਉਹ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਦੇ ਦਰਦ ਨਾਲ ਉਹ ਕਰਾਹ ਉੱਠੇ। ਪ੍ਰੋ. ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਖੜੇ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਗੈਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਕੁਰਸੀ ਪਰ ਬਿਠਾ ਕੇ ਉਹ ਆਪ ਖੁ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੇ.ਟੀ. ਨੂੰ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਲੈ ਆਏ। ਪ੍ਰੋ. ਡੈਨੀਅਲ ਕੁਝ ਪਲ ਤਾਂ 'ਕੇ.ਟੀ.' ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਐਸਾ ਹੁਲੀਆ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੇ.ਟੀ. ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਪਛਾਣ ਹੀ ਗਏ ਤਾਂ ਵਲਵਲੇ ਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਐਸੇ ਹਾਵੀ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾ ਰਹੇ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਜੱਦ ਉਹ ਸੰਭਲ ਗਏ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਸੁਰਜੀਤ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਗਲਵਕੜੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

ਇਹੀ ਹਾਲ, ਕੇ.ਟੀ. ਦਾ ਵੀ ਸੀ। ਕੇ.ਟੀ. ਵੀ ਗੋਰੇ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਤੱਕਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ, "ਕੈਪਟਨ ਡੈਨੀਅਲ ਤਾਂ ਬੜਾ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਵਾਨ ਸੀ। 6 ਫੁੱਟ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੱਦ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੀਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹਸੂੰ-ਹਸੂੰ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਫੌਜੀ ਫੈਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਟਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਗੋਰੇ ਦੇ ਵਾਲ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵੀ ਖਿੱਚੜੀ ਰੰਗ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਰੋਂ ਲੰਗੜਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕੁੱਬ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰ ਮੇਰਾ ਅਫ਼ਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।" ਪਰ ਇਤਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਗੈਰੀ ਡੈਨੀਅਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਐਨਕ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਮੇਜ਼ ਪਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇ.ਟੀ. ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ, 'I am Capt. Daniel. ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ, ਸਾਡਾ ਨਾਇਕ ਅਟੈਂਸ਼ਨ (Attention) ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ, 'I, K.T. salute his captain Danial Sir" । ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ ਮਾਰਿਆ। ਕੈਪਟਨ ਡੈਨੀਅਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲੂਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵਾਪਸ ਸਲੂਟ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਉਸਨੇ ਕੇ.ਟੀ. ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ, ਕੈਪਟਨ ਗੈਰੀ ਡੈਨੀਅਲ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਦਸਿਯ,"ਮਿਸ ਨਸਰੀਨ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬੰਬਈ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਪਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਟਿਆਲੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਇਸ ਕੌਤਕ ਤੋਂ ਲੁਤਫ਼-ਅੰਦੋਜ (ਆਨੰਦਿਤ) ਹੋ ਉਠੇ। ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜਾ ਹੋ ਕੇ ਸਮਾਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ (ਵਿਕਰੇਤਾ) ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ, ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਅੰਦਰ, ਚੰਦ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਖਬਰ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਗਈ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਮਰੇ ਮੂਹਰੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਸਟੂਡੈਂਟਸ, ਫੌਜੀ ਅੰਕਲ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ ਨੂੰ ਵੇਖ-ਵੇਖ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੇ.ਟੀ. ਸਾਹਿਬ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਨ। "ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਸੁਣਾਂਗੇ। ਕੇ.ਟੀ. ਅੰਕਲ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਨੌਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹਨ।"

ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ, "ਮੈਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੇ.ਟੀ. ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਨੀ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਫੌਜੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਇਸ ਨੂੰ 'ਕੇ.ਟੀ.' ਦੇ ਨਾਉਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਵੇਖ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕੈਪਟਨ ਗੈਰੀ ਡੈਨੀਅਲ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਨਸਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਵੀ ਹੈ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਸ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਘੁੱਟ-ਘੁੱਟ ਜਫ਼ੀਆਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਉਹ ਹੁਣ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਉੱਠੇ। ਕੇ.ਟੀ. ਪਾਸ ਗਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਉਸਦੇ ਆਂਸੂ ਪੂੰਝੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪਿਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਠਾਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਫੌਜੀ ਨੇ ਵਾਸ਼-ਰੂਮ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰਿੰਗ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਕੇ.ਟੀ. ਨੇ ਉਥੇ ਹੱਥ ਮੂੰਹ ਧੋਏ। ਕੇਸ ਕੰਘਾ ਕਰਕੇ, ਫਿਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਪੌਣੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਬੜੇ ਚਾਅ-ਮਲਾਲ ਨਾਲ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈ। ਸਾਹਮਣੇ ਦੀਵਾਰ ਤੇ ਲੱਗੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਲ ਸੂਰਤ ਦਾ ਆਪ ਹੀ ਮੁਲਾਹਿਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਬੂਟਾਂ ਨੂੰ, ਉਥੇ ਪਏ ਬੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਦੇ ਤਸਮੇ ਕੱਸ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਆਫਿਸ਼ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਗੈਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਸ ਫਿਰ ਸਲੂਟ ਕੀਤਾ। ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਕੈਪਟਨ ਡੈਨੀਅਲ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬਿਠਾਣ ਲਈ ਕੁਰਸੀ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਫੌਜੀ ਅੰਕਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਪੌਣਾ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਲਿਆ। ਆਫਿਸ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਕੇ.ਟੀ. ਨੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ, ਸਭ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਫਤਿਹ ਬੁਲਾਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੇ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਹੰਝੂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਬਾਹਿਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਡੈਨੀਅਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਨਿਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਸੀ। ਮੌਕਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ, ਸਾਡੇ ਹੰਝੂ ਸਾਡੀ ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਜਰੂਰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕੇ.ਟੀ.) ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਛਾ ਗਈ। ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਨਾਲ ਦਫ਼ਤਰ ਖਚਾਖਚ ਭਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਠੀਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੈਪਟਨ ਡੈਨੀਅਲ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੇ.ਟੀ. ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਿਚਯ, ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਆਦਰਣਿਯ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਥਵਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਏ ਹੋਏ ਮੋਹਨ ਸੰਘ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬੰਬਈ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਸ ਨਸਰੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਿਚਯ ਦਿੱਤਾ। ਸਕਾਲਰ ਨਸਰੀਨ ਯੂਨੈਸਕੋ ਵੱਲੋਂ ਹਨ। ਆਪ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਪਰ ਯੂਨੈਸਕੋ ਲਈ ਇੱਕ ਥੀਸਸ (ਖੋਜ ਪੱਤਰ) ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਹਨ। ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਪਰੂ ਪੜ੍ਹਾਕੂ ਸੁਭਾ ਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਾਰਟਹੈਂਡ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਹ ਅੱਜ ਦੀ ਇਸ ਸਭਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੀਘਰ ਲੇਖਣੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਤੇ ਫਿਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ, ਨਿਸਚਿਤ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਨਸਰੀਨ ਦੇ Cousin ਹਨ। ਨਸਰੀਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੜਕੀ ਹੈ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ । ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਟੱਬਰ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੰਨ , ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਖ ਸਜ ਗਏ। ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਸਭ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸਣਾਂ ਚਾਹੂੰਗਾ। ਮੈਂ ਪ੍ਰੋ. ਗੈਰੀ ਡੈਨੀਅਲ, 'ਪ੍ਰਿਨਸਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਮਰੀਕਾ' ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹਾਂ। ਹਰ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜੋ ਅੱਛੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇ, ਕੁਝ ਸਮੇ ਲਈ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਮੈਂ ਵੀ ਕਈ ਸਾਲ ਫੌਜੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੰਗੂਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਥੇ ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੁਰਜੀਤ ਕੇ.ਟੀ. ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਆਪ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਕਾਹੂਟਾ' ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇ.ਟੀ. ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਨਾਮ ਹੈ। ਕੇ.ਟੀ. ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਨੇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਕਲੈਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੇ.ਟੀ. ਜੱਦ ਮੇਰੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਿਸਬਤ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣਹਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਖੂਬ ਨਿਭਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਬਾਰੇ ਅਨੋਖੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਫੌਜੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੇ.ਟੀ. ਹੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਿਪਾਹੀ ਸਦਕਾ ਹੀ ਅੱਜ ਜਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਸਵੀਰ, ਲੰਡਨ ਮੇਰੇ ਸੌਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਖਸ਼ ਦੇ ਰਿਣੀ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਉਹ ਗਾਥਾ ਸੁਣਾਉਂਗਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।

ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਈ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ

ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਵੀ ਮਸਾਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਿਹਤ

ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਈ ਫਾਇਦਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਪਾਚਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਦਰਦ, ਡਾਇਬਟੀਜ਼, ਸਿਰਦਰਦ ਤੇ ਸਰਦੀ-ਖਾਂਸੀ ਦੂਰ ਭਜਾਉਣ 'ਚ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਾਣੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਬਿਹਤਰ ਪਾਚਨ ਲਈ; ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪਾਚਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੂਰ ਕਰ ਕੇ ਬਿਹਤਰ ਪਾਚਨ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ 'ਚ ਕਾਰਮੀਨਿਟਿਵ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਅੰਤੜੀਆਂ 'ਚ ਗੈਸ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਟ 'ਚ ਹਾਈਡ੍ਰੋਕਲੋਰਿਕ ਰਿਸਾਅ ਵਧਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਾਚਨ ਦਰੁਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਕਿੱਨ ਐਕਸਫੋਲਿਏਸ਼ਨ 'ਚ ਮਦਦ; ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਨੂੰ ਦਰੜ-ਫਰੜ ਕਰ ਕੇ ਸਕਰੱਬ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਵਧੀਆ ਸਕਰੱਬ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਡੈੱਡ ਸਕਿੱਨ ਹਟਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਫਲੈਵੋਨਾਇਡਜ਼ ਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਵਰਗੇ ਐਂਟੀ-ਆਕਸੀਡੈਂਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਲੱਡ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਜਵਾਨ ਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਵਜ਼ਨ ਘਟਾਉਣ 'ਚ ਵੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਨੂੰ ਵੀ ਵਜ਼ਨ ਘਟਾਉਣ 'ਚ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਵੀ ਵਜ਼ਨ ਘਟਾਉਣ 'ਚ ਸਹਾਇਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਕੈਪਸਾਈਸਿਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੈਪਸਾਈਨਿਨ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਫੈਟ ਬਰਨ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ; ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਫਲੈਵੋਨਾਇਡਜ਼ ਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਤੇ ਏ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਰਦ 'ਚ ਰਾਹਤ; ਕਿਉਂਕਿ ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ 'ਚ ਕੈਪਸਾਈਨਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਗਰਮੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਿੱਟੀ ਮਿਰਚ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਜੈੱਲ ਤੇ ਸਪ੍ਰੇਅ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੈਪੇਸਾਈਨਿਨ ਜਦੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ 'ਚ ਗਰਮੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਰਦ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੁੱਧ ਤੇ ਪਾਣੀ

ਘੰਟੀ ਵੱਜਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਰਜਾਈ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਬੂਹਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਰਾਵਣ ਜਿਹੀਆਂ ਭਾਰੀ ਮੁੱਛਾਂ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਖਲੋਤਾ ਦਿਸਿਆ। ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਸਰੀਰ। ਕੱਦ ਕੋਈ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਦਸ ਇੰਚ। ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਖੇਸ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਠੰਢ ਇੰਨੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰ 'ਚੋਂ ਤਿੱਖੀ ਬਰਛੀ ਆਰ-ਪਾਰ ਲੰਘ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਕੱਲਾ ਕੁੜਤਾ-ਪਜਾਮਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁੜਤੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬਟਨ ਖੁੱਲ੍ਹੇ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖੇ ਸਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਬਟਨ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਸੇ ਨਾ। ਪਤਲੇ ਕੁੜਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮੋਟੇ ਡੌਲੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਕੜੇ ਅੰਗ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਝਾਕਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸਾਈਕਲ ਦਾ ਮੁੱਠਾ ਫੜ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਦੇ ਦੋ-ਦੋ ਡਰੰਮ ਲਮਕਾ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਠੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਢਾਕ ਨਾਲ ਲਾ ਰੱਖੀ ਸੀ। "ਬਾਊ ਜੀ, ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਪੰਡਿਤ ਗੁਪਾਲ ਦਾਸ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਪਰਸੋਂ ਹੀ ਇਸ ਨਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋ ਨਾ?" ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪਰਸੋਂ ਨਵੇਂ ਘਰ 'ਚ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ? ਉਹਦੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਿਆਂ ਮੈਂ ਕੇਵਲ 'ਹਾਂ' ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ। "ਇਸ ਕਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਨਵਾਂ ਬੰਦਾ ਆਉਂਦਾ ਉਹ ਦੁੱਧ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।" ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਛੇੜੀ, "ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਦੁੱਧ ਮੈਂ ਹੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਬਾਕੀ ਆਹ ਨਾਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਲਾਟ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਹੀ ਗਾਹਕ ਹਨ। ਦੁੱਧ ਵੇਚਣਾ ਸਾਡਾ ਖਾਨਦਾਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪੰਡਿਤ ਸਨ। ਦੂਰ ਦੂਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਰੋਹਿਤ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਘਰ 'ਚ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜੰਮਿਆ। ਸਕੂਲ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਟਿਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਪਿਓ ਬਥੇਰੀਆਂ ਨਸੀਹਤਾਂ ਦਿਆ ਕਰੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਿਕੰਮਾ ਹੀ ਨਿੱਕਲਿਆ। ਬੱਸ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਮੂੰਹ ਮਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਿਓ ਮਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਡਤਾਈ ਖ਼ਾਤਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਾ ਆਵੇ। ਉਂਜ, ਆਏ ਵੀ ਤਾਂ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰਾ ਵਾਚਣਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਮੰਤਰ ਅਤੇ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਤਾਂ ਕਾਲਾ ਅੱਖਰ ਭੈਂਸ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਸਰੀਰ ਦਾ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਪਿਓ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਜਾ ਖੀਰ ਖਾ ਕੇ ਤਕੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਰੁਲਦੂ ਬੇਲੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪਿੰਡੋਂ ਦੁੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵੇਚਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਘੁੰਮਦਾ ਵੇਖ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੀਹੇ ਲਾ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਊ ਜੀ ਮੌਜਾਂ ਹੀ ਮੌਜਾਂ ਨੇ। ਸਵੇਰੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਉੱਠ ਮੱਝਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਡੋਲਾਂ 'ਚ ਦੁੱਧ ਪੁਆ ਲਈਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਲਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿਹੇ ਚੰਗੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਵੇਚ ਦੇਈਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੀਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਧੰਦਾ ਵੀ ਟੁਰਦਾ ਰਹਿੰਦੈ।" ਇੰਨੀ ਲੰਮੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਗੋਪਾਲ ਦਾਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਬੋਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬਣਾ ਇਸ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸੀ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਨਵਾਂ ਸਕੂਲ, ਦੁੱਧ ਵਾਲਾ, ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਾਲਾ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਔਖਾ ਸੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਨਵਾਂ ਸਕੂਲ ਭਾਵੇਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮਿਲ ਗਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਾਲੀ ਹੱਟੀ ਵੀ, ਪਰ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਾ ਕੋਈ। ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਰੋਜ਼ ਕੱਚੀ ਲੱਸੀ ਜਿਹਾ ਇੱਕ ਕਿਲੋ ਦੁੱਧ ਲਿਆ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨ ਮਸਾਂ ਹੀ ਲੰਘਾਏ। ਪਰ ਅੱਜ...? ਪਰ ਇਨਸਾਨੀ ਫ਼ਿਤਰਤ। ਜੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੈਅ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਉਹ ਫ਼ਿਤਰਤ ਜਾਗ ਪਈ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਹਬ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲਿਆ, "ਦੁੱਧ ਦੀ ਕਿਹੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ?" "ਤੁਸੀਂ ਫ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ ਬਾਊ ਜੀ, ਦੁੱਧ ਚੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡੋਲ 'ਚ ਪਊ ਅਤੇ ਡੋਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧਾ ਤੁਹਾਡੇ ਭਾਂਡੇ 'ਚ। ਅਸੀਂ ਪੰਡਿਤ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।" ਉਸ ਨੇ ਤਪਾਕ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਣ ਪਤਨੀ ਵੀ ਬੂਹੇ ਕੋਲ ਆ ਗਈ। ਭਾਅ ਠੀਕ ਤੈਅ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਪੁਆ ਲਿਆ। ਪੰਡਿਤ ਗੋਪਾਲ ਦਾਸ ਨੇ ਡੋਲ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕੀਤਾ। 'ਜੈ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ' ਕਹਿ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹਾਰਨ ਨਾਲ ਪਾਂ-ਪਾਂ ਕਰਦਾ ਉਹ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਮੋਰਚਾ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰ ਫ਼ਤਹਿ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। "ਆ ਕੇ ਵੇਖੋ ਜੀ, ਦੁੱਧ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੈ।" ਰਸੋਈ ਵਿੱਚੋਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੁੱਧ ਪਤੀਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਰਸੋਈ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲ ਡੁਬੋ ਕੇ ਵੇਖੀ। ਦੁੱਧ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉਂਗਲ 'ਤੇ ਪੈ ਗਏ ਸਨ। ਗਾੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇੰਜ ਹੋਇਆ। ਪਤਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਂਗਲ ਦੁੱਧ 'ਚੋਂ ਇੰਜ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਲੱਸੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਵੇਖੀ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹਾਰਨ ਨਾਲ ਪਾਂ-ਪਾਂ ਕਰਦਾ। ਬੂਹਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ। ਉਹ ਭਾਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ 'ਜੈ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ' ਕਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਪਾ ਹਾਰਨ ਵਜਾਉਂਦਾ ਅੱਗੇ ਟੁਰ ਜਾਂਦਾ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਤਨੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਸੋਈ 'ਚ ਸੱਦਿਆ। "ਆਹ ਦੇਖਣਾ, ਅੱਜ ਇਹ ਦੁੱਧ ਪਤਲਾ ਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਲੱਗਦੈ?" ਕੋਲ ਆਏ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਮੈਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲ ਡੁਬੋ ਕੇ ਵੇਖਾਂ। ਦੁੱਧ ਤਾਂ ਉਂਗਲ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੀ ਨਾ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪਿਆ ਦੁੱਧ ਪਤਲਾ ਲੱਗੇ, ਪਰ ਮਨ 'ਚ ਫਿਰ ਇਹੋ ਆਈ ਜਾਵੇ, 'ਨਹੀਂ ਪੰਡਿਤ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।' ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਗੋਪਾਲ ਦਾਸ ਸਵੇਰੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗੱਲ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਆਵੇ। ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਦੁੱਧ ਦੇ ਪਤਲਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਨਾ ਪੁੱਛ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਪਤਲਾ ਦੁੱਧ ਪਤੀਲੇ 'ਚ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਗੱਲ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਹੀ ਗਈ, "ਬਈ ਪੰਡਤ ਜੀ, ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਕੁਝ ਪਤਲਾ ਲੱਗਦੈ।" "ਓ ਬਾਊ ਜੀ, ਕਿਹੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਪਏ ਹੋ! ਦੁੱਧ ਸਿੱਧਾ ਚੁਆ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੀਕ ਲੈ ਆਈਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਤਾਜ਼ੀ ਸੂਈ ਮੱਝ ਦਾ ਦੁੱਧ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੱਜਰੀ ਸੂਈ ਮੱਝ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪਤਲਾ ਅਤੇ ਬਾਖੜੀ ਸੂਈ ਦਾ ਦਹੀਂ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦੈ।" ਸੱਜਰੀ ਅਤੇ ਬਾਖੜੀ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨਾ ਸਮਝਦਿਆਂ ਵੀ ਮੈਂ 'ਹਾਂ' ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਦੁੱਧ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਮਨੋ-ਮਨ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਟੋਕਣ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਸਮਝ ਗਿਆ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਮੁੜ ਉਹੀ ਪਤਲਾ ਦੁੱਧ ਤੇ ਪਤਨੀ ਰੋਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਉਲ੍ਹਾਂਭਾ ਦੇਵੇ। "ਬਾਊ ਜੀ, ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾ ਲਵੋ ਜੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਨੁਕਸ ਹੋਵੇ। ਦੁੱਧ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਹੀ ਵਹਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਣਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਚਿੰਬੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਕੱਟ ਉਹ ਬੋਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਜਿਵੇਂ ਪਛਤਾਵੇ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਐਵੇਂ ਬੰਦੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ, ਕਿਲੋ ਦੁੱਧ ਪਿੱਛੇ ਵਿਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣੀ ਪਈ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਹਰ ਵਾਰ ਇੰਜ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਕਿਹਾਂ ਇੱਕ-ਦੋ ਦਿਨ ਤਾਂ ਦੁੱਧ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਆਉਂਦਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹੀ ਪਤਲਾ, ਪਾਣੀ ਮਿਲਿਆ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਤੀਲੇ ਵਿੱਚ ਕੱਚੀ ਲੱਸੀ ਹੀ ਪਾ ਜਾਂਦਾ। ਜੇ ਕਦੇ ਪਤਨੀ ਕੁੱਝ ਕਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅੱਗੋਂ ਉਹੀ ਉੱਤਰ, "ਬਾਊ ਜੀ, ਸਹੁੰ ਚੁਕਾ ਲਵੋ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਫ਼ਰਕ ਹੋਵੇ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਧ ਥੋੜ੍ਹੇ ਪਿਆਰਾ ਹੁੰਦੈ। ਫਿਰ ਵਹਿਮ ਦਾ ਕੀ ਇਲਾਜ ਐ?" ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਚੱਲੇ ਸਨ। ਵਕਤ ਪੈਂਦਿਆਂ ਗੁਪਤਾ ਸਾਹਿਬ, ਸਕਸੈਨਾ, ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਕਈ ਜਣੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਜੁੰਡਲੀ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਗਏ। ਮਈ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸਲਾਹ ਬਣਾਈ ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਸੈਰ ਲਈ ਜਾਇਆ ਕਰੀਏ! ਸਵੇਰੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਵੀ ਨਾ ਵੱਜਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਦੂਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਨਿੱਕਲ ਜਾਂਦੇ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਵਾਪਰੀ। ਸਾਡੇ ਘਰੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਾਲੋਨੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸਾਰਿਆ ਸੀ। ਮੰਦਰ ਦੇ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਉਸ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਟੂਟੀ ਲਗਾ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਉਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਪਿਆਸਾ ਬੰਦਾ ਉੱਥੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਟੂਟੀ ਉੱਤੇ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਬਲਬ ਜਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਆਵੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਸਵੇਰੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵੱਲ ਚਲੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇੜੇ ਬਲਬ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੇਠਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੂਰੋਂ ਇੰਜ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਖਲੋਤਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਰੋਂ ਉਹ ਦੁੱਧ ਵਾਲਾ ਪੰਡਿਤ ਜਾਪਿਆ। 'ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪੀ ਰਿਹਾ ਹੋਣੈ। ਗਰਮੀ ਜੋ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।' ਮਨ 'ਚ ਗੱਲ ਆਈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਨੇੜੇ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸਲੀ ਆਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਚੌੜੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਕੀ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਡਰੰਮ ਦਾ ਢੱਕਣ ਖੋਲ੍ਹ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਡਰੰਮ ਦੇ ਢੱਕਣ ਨਾਲ ਮੰਦਰ ਦੀ ਟੂਟੀ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਭਰ-ਭਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਦੇ ਝੂਠ ਅਤੇ ਮੱਕਾਰੀ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਲਹੂ ਉੱਬਲ ਪਿਆ। ਯਕੀਨ ਹੀ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਵੀ ਡਿੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਸਹੁੰਆਂ ਵੀ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਪਤੀਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਕੱਚੀ ਲੱਸੀ ਜਿਹਾ ਦੁੱਧ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਘੁੰਮ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿਆਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਪੰਡਤ ਤੂੰ...?" "ਜੈ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ, ਬਾਊ ਜੀ। ਕੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹੋ? ਜਾਣਾ ਹੀ ਚਾਹੀਦੈ। ਇੰਨੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਥਾਂ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਦੀ ਐ?" ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਦਲੇ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ। ਮੇਰਾ ਖ਼ਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਹਿਮ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੱਥ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗਿੜਗਿੜਾ ਕੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੇਗਾ ਕਿ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਾਂ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਢੱਕਣ ਭਰ ਭਰ ਡਰੰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਪੰਡਿਤ ਇਹ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ਤੂੰ?" "ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਮਿਲਾ ਰਿਹਾਂ, ਬਾਊ ਜੀ।" "ਓਏ ਤੂੰ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਝੂਠਾ ਤੇ ਮੱਕਾਰ ਨਿੱਕਲਿਆਂ।" ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਕਿਹਾ। "ਨਹੀਂ ਬਾਊ ਜੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਅੰਬੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਸੇਂਗੀ, ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੋਆਬਾ

ਦਰਿਆ ਸਤਲੁਜ ਤੇ ਬਿਆਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਤੇ ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਵੱਸਿਆ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਉਹ ਇਲਾਕਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਦੇ ਨਿੱਖਰੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਹੁਸਨ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੋਦਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉੱਘੇ ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਸਫਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਰਹੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਡਾ: ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ 'ਆਪ ਬੀਤੀ' 'ਚ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, 'ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਹਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ।ਸਾਰੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 'ਚ ਇਹ ਹੀ ਇਲਾਕਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹਿਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਢੱਕੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਸਾਫ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ।ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਨੀਲੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸੀਰੋਵਾਲ ਦੇ ਉਪਜਾਊ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਤੇ ਟਾਹਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਝਿੜੀਆਂ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਪਹਾੜੀ, ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਾ ਆਪਣੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਤਾਸੀਰ ਕਰਕੇ ਅੰਬ ਵਰਗੇ ਫਲਦਾਰ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਪਏ ਮੀਹਾਂ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੱਡਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਲ ਦੇ ਕਈ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਵਗਦੇ ਚੋਆਂ ਨਾਲ ਰੁੱਖਾਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪੱਧਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਅੰਬ ਜਿਹੇ ਫਲਦਾਰ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ, ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ ਤੇ ਫਲ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਅੰਬਾਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਡਾ: ਐਮ .ਐਸ .ਰੰਧਾਵਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, 'ਸਾਡੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀਆਂ ਦੇ ਬਹਿਸ਼ਤ ਵਿਚ ਤਾਂ ਮਿੱਠੇ ਅੰਬ ਹੀ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਮਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ।ਸਾਡੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਗਲੇ ਜਨਮ 'ਚ ਹੂਰਾਂ ਲੱਭਣ ਕਿ ਨਾ ਲੱਭਣ ਪਰ ਸਾਡਾ ਬਹਿਸ਼ਤ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਤੀਸਰੇ ਸਾਲ ਸਾਵਣ ਭਾਦਰੋਂ ਦਿਆਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ।ਕੰਮ ਤੇ ਫਿਕਰਾਂ ਦੇ ਭੰਨੇ ਹੋਏ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਅੱਕੇ ਹੋਏ ਕਈ ਆਦਮੀ ਮੈਥੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਕੀ ਇਲਾਜ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਹੋ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ , 'ਜਾਓ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਬਾਗ਼ਾਂ 'ਚ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਅੰਬ ਚੂਪੋ ਤੇ ਭੁੱਲ ਜਾਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋ... ।ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਿਸਮਾਨੀ ਖੁਰਾਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੇਂਡੂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਖੁਰਾਕ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅੰਬ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਸਵਰਗ ਦਾ ਫਲ ਹੈ ।ਸਵਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫਲ ਇਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ! ਉਹ ਅੰਬ ਚੂਪਣ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੁਆਦ ਗਿਣਦੇ ਸਨ ।

ਦਰਅਸਲ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਆਬੇ ਦੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ੈਲਦਾਰਾਂ ਤੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਲਈ ਬੜੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਲੁਆਏ ਤੇ ਵਹਿੰਗੀਆਂ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਢੋਅ-ਢੋਅ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰਵਾਈ ।ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਆਰਾਮਗਾਹਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਲਵਾਉਣ ਵਲ ਵੀ ਉਚੇਚੀ ਤਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਿਹਾ ।ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਉਣ ਭਾਦੋਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸੌਗਾਤ ਅੰਬਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ।ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜ਼ੈਲਦਾਰਾਂ ਦੀ ਰੀਸੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ, ਖੂਹਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਬ ਦਾ ਰੁੱਖ ਲਾਉਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ।ਇਹ ਫਲ ਕਈ ਪਕਵਾਨਾਂ 'ਚ ਰਮਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦੀ ਖੁਰਾਕ 'ਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ । ਪੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਚਾ ਅੰਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤੇ ਚਟਨੀ ਬਣਾਉਣ, ਆਚਾਰ, ਮਲਾਂਜੀ ਤੇ ਮੁਰੱਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਬਰਸਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ 'ਚ ਟਪਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ । ਟਪਕੇ ਅੰਬਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਚੂਪਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਬਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਵਰਗਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ । ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਕਾਫੀ ਰਕਬਾ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ਾਂ 'ਚ ਰੌਣਕਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ।ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰ ਕੋਲ ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਇਸ ਮੌਸਮੀ ਨਿਆਮਤ ਦਾ ਸੁਆਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ਾਂ 'ਚ ਕਾਰਿੰਦਿਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਵਪਾਰੀ ਤੇ ਅੰਬਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਤੇ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਆਏ ਲਿੱਸੇ ਤੇ ਕੰਮੀਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਕਾਮੇ ਦੇਸੀ ਅੰਬ ਚੂਪ ਚੂਪ ਨੌ-ਬਰ-ਨੌ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਦੇ ਸਨ । ਖੁਰਾਕੀ ਤੱਤਾਂ ਪੱਖੋਂ ਇਸ ਫਲ 'ਚ, ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟਸ, ਸ਼ੂਗਰ, ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਫਾਸਫੋਰਸ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ, ਬੀ, ਸੀ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਮਾਤਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦਿਲ, ਮਾਸ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ । ਅੰਬ ਵਿਚਲਾ ਪੀਲਾ ਗੁੱਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜਵਾਨ ਦਿੱਖ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅੰਬ ਦੀ ਉਚੇਚੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੰਬ ਨੂੰ ਫਲਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਦੋਆਬੇ ਦੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਦੇਸੀ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਟਪਕਣ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੌਕੀਨ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲਾਂ ਦੀ ਸੌਗਾਤ ਭੇਜਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ।ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਕੱਚੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲਾ ਕੇ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਕੁਚਲਣਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀ ਸੀ ।ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਲਿਸ਼ਕਦੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ ਤੇ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾਉਣ ਤੁਰੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਹਿ ਖਹਿ ਕੇ ਪੱਕਿਆ ਅੰਬ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਔਸ਼ੱਧੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਸੀ । ਵਰਗੀ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਇਸ ਫਲ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਨੇੜਤਾ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਬ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅੰਬੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਟਾਹਣੀ 'ਤੇ ਟਪਕਣ ਤੱਕ ਸਥਾਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ।ਬਾਗ਼ਾਂ 'ਚ ਅੰਬੀਆਂ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਬਾਂ ਨੂੰ ਬੂਰ ਪੈਣ ਦੀ ਰੁੱਤੇ ਬਾਗ਼ਾਂ 'ਚ ਕੋਇਲਾਂ ਦੀ ਕੂਹ ਕੂਹ ਘੁੱਗ ਵਸਦੇ ਜਹਾਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀ ਤੇ ਫਿਰ ਫਲ ਪੱਕਣ ਦੀ ਰੁੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਗ਼ਾਂ 'ਚ ਸਾਉਣ ਦੇ ਮੀਹਾਂ ਨਾਲ ਨੱਚਦੇ ਮੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਲਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਜਲਵਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਹੋਰ ਗੂੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ । ਸਥਾਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਫਲ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸੁਆਦ, ਆਕਾਰ , ਬਣਤਰ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ , ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋ ਇਸ ਦੇ ਸੁਆਦ ਤੇ ਮਹਿਕ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਾਂ 'ਚ ਕੂਕਿਆਂ ਦੀ ਛੱਲੀ, ਬਜਰੌੜ ਦੀ ਬੱਡ, ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਕੰਘੀ, ਭਾਗੋਵਾਲ ਦੀ ਛੱਲੀ, ਗੋਲਾ, ਤੋਤਾਪਰੀ, ਸਫੈਦਾ, ਆੜੂ, ਸ਼ੇਖ, ਇਨਾਮੀ, ਸੰਧੂਰੀ ਛੱਲੀ, ਸੰਧੂਰੀ, ਸੌਂਫੀ, ਲੰਗੜਾ , ਲਾਲਟੈਣ, ਲੱਡੂ, ਗਾਜਰੀ, ਸਿੱਪੀ, ਥਾਣੇਦਾਰ ਆਦਿ ਕਿਸਮਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ । ਹਰਿਆਣੇ ਕੋਲ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਬੱਸੀ ਉਮਰ ਖਾਨ ਵਿਖੇ ਦੇਸੀ ਅੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ਼ ਦਾ ਨਾਂਅ 'ਇਨਾਮੀ ਬਾਗ਼' ਹੀ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣ ਕਰਕੇ ਪਿਆ ਸੀ ।ਇੱਥੇ ਅਜੇ ਵੀ ਰਸ ਤੇ ਖੁਸ਼ਬੋ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਾਲਾ 'ਇਨਾਮੀ ਅੰਬ , 5 ਤੋਂ 7 ਇੰਚ ਛੱਲੀ ਵਰਗਾ ਲੰਮਾ ਹਰਾ ਤੇ ਸੁਆਦ 'ਚ ਬੇਹੱਦ ਮਿੱਠੇ 'ਇਨਾਮੀ ਛੱਲੀ ਅੰਬ' ਸਮੇਤ ਦੇਸੀ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਈ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁੱਖ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ।ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਅੰਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਵੱਢਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤਾਂ ਵਧੀ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲਵਾਯੂ 'ਚ ਆ ਰਿਹਾ ਮੌਸਮੀ ਬਦਲਾਓ, ਭਰਵੀਆਂ ਬਰਸਾਤਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਸਾਲ ਭਰ ਵਗਣ ਵਾਲੇ ਚੋਅ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਡੂੰਘਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਸੁੱਕਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦੇਸੀ ਅੰਬਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ।ਅਜੇ ਵੀ ਕਸਬਾ ਹਰਿਆਣਾ ਕੋਲ ਪਿੰਡ ਬਸੀ ਉਮਰ ਖਾਨ 'ਚ 'ਇਨਾਮੀ ਬਾਗ਼' ਪਿੰਡ ਭੂੰਗਾ ਵਿਖੇ 'ਕਾਲਾ ਬਾਗ਼' ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਡੱਫਰ ਵਿਖੇ 'ਮਹੰਤਾਂ ਦਾ ਬਾਗ਼' ਪਿੰਡ ਘਸੀਪੁਰ ਵਿਖੇ 'ਚੌਧਰੀਆਂ ਦਾ ਬਾਗ਼', ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿਖੇ ਦੇਸੀ ਅੰਬ, ਕੰਢੀ ਤੇ ਮੈਦਾਨੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦਾ ਕਰੀਬ 1300 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਅੰਬ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ । ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਅੰਬ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਰੂਪ 'ਚ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਹੀ ਡਾ: ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪਿੰਡ ਗੰਗੀਆਂ, ਨੇੜੇ ਦਸੂਹਾ ਵਿਖੇ 1972 ਵਿਚ ਨਿਵੇਕਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ 'ਅੰਬ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ' ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਚ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਰੀਬ 60 ਦੇਸੀ ਅੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਆਦ, ਬਣਤਰ ਤੇ ਆਕਾਰ ਪੱਖੋਂ ਵਧੀਆ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਬੂਟੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ । ਕਰੀਬ 48.5 ਏਕੜ 'ਚ ਬਣੇ ਗੰਗੀਆਂ ਦੇ ਅੰਬ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਇਸ ਵੇਲੇ 23 ਏਕੜ ਰਕਬੇ 'ਤੇ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਹਨ । ਇੱਥੇ ਅੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੀ. ਐਨ. 1 ਤੋਂ ਜੀ. ਐਨ. 19 ਤੱਕ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦੁਸਹਿਰੀ, ਅਮਰਪਾਲੀ, ਲੰਗੜਾ, ਐਲਫਿੰਜੋ, ਮਲਿਕਾ ਤੇ ਮਾਲਦਾ ਆਦਿ ਦੇ ਵੀ ਬੂਟੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਨਵੇਂ ਰੁੱਖ ਲਾ ਕੇ ਅੰਬ ਪਾਲਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਆਦ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦੀ ਹਸਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ।ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਅੰਬ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੇ ਬਰਸਾਤੀ ਮੌਸਮ 'ਚ ਅੰਬਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਮਾਨਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਡਾ: ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ 'ਅੰਬ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਗੰਗੀਆਂ' ਵਿਖੇ ਅੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਤੇ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਨਵੇਂ ਬੂਟੇ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਥਾਂ ਲਾਉਣ ਲਈ ਜੁਲਾਈ ਤੇ ਅਗਸਤ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਰੁੱਤੇ ਆਪਣੇ ਮੌਸਮੀ ਚੱਕਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਸ ਵਾਰੀ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ 'ਤੇ ਫਲ ਨਾ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਬ ਦਾ ਮੌਸਮੀ ਸੁਆਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਅਗਲੀ ਰੁੱਤੇ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਫਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਗੀਚੇ ਜਾਂ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਲਾਉਣ ਲਈ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਜੁਲਾਈ ਤੇ ਅਗਸਤ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਮਹਾਨਤਾ ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ

ਮਹਾਨ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਣਾ, ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਸਰੋਕਾਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਮਾਨਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲਾ ਵੱਖਰਾਪਣ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਮਹਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਮਸ਼ਹੂਰ। ਹਰ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਹਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਮਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਾਨਤਾ ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਨੇ।ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਅਸਾਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਹਾਨ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ। ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਪੈਂਡਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਾਲਨਾਵਾਂ, ਔਕੜਾਂ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਕੁਝ ਰਾਜਸੀ, ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਹਾਨਤਾ ਪੁੰਗਰਦੀ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ; ਕੁਝ ਵੀ ਮਾੜਾ ਕੀਤਾ, ਕਿਹਾ ਜਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਚੰਗੇ ਕਾਰਜਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ। ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਲਈ ਲੋਕ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਲਾਈਵ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ; ਸਿਆਸੀ, ਸਮਾਜਕ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਖਲਬਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ, ਜੋ ਬਿਖੇੜਾ ਖੜਾ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣੇ। ਕਈ ਲੋਕ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਫੋਕੀ ਸ਼ੁਹਰਤ ਲਈ ਲੱਚਰ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ, ਗੀਤ ਗਾਉਣਗੇ, ਵਿਵਾਦਮਈ ਚਰਚਾ ਛੇੜਨਗੇ, ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਖਲਲ ਪਾਉਣਗੇ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸਵਾਦ ਕਿਰਕਰਾ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਗਾਣਿਆਂ ਜਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਮਈ ਦੱਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵਿਵਾਦਮਈ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਵੱਸ ਹੀ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੁੰਦੀ। ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਹੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਧ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਕੁਝ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਣਾ ਲੋਚਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਝੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਟੀਆਪਣ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ। ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਦਰਅਸਲ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਹੀ ਛੁਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼। ਅੱਜ ਕਲ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ। ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਖਿਚਵਾਈ ਫੋਟੋ, ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਦਾਨ ਨੂੰ ਖਬਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦਾ ਢੌਂਗ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਪੰਚ, ਮਨ ਦਾ ਕੋਝਾ ਵਹਿਮ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਪਰਪੰਚ 'ਚ ਬਹੁਤ ਨਿਪੁੰਨ। ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਸਿਰਫ ਛਿਣ-ਭੰਗਰੀ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਝੇ, ਲਾਲਚੀ, ਨਿਜ-ਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਸਵੈ ਤੀਕ ਸੀਮਤ। ਉਹ ਸਵੈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀਨਗੀ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ। ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ, ਕੌਮ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ, ਫਰੇਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿਚ ਹੀ ਭਲਾਈ। ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ, ਕਿਰਦਾਰ, ਅਚਾਰ, ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸੁਪਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਿਰੜ, ਸਾਧਨਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ। ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚ ਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਸਰਬ-ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਭਲਾਈ ਛੁਪੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਅਨਾਥ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ, ਹਨੇਰੇ ਮਸਤਕ ਵਿਚ ਚਾਨਣ-ਚਿਰਾਗ ਧਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ, ਜਖਮਾਂ ਲਈ ਮਰਹਮ ਜਾਂ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਾਰਥਕ ਮਦਦ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਲਾਲਚ, ਧਨ ਜਾਂ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ। ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਕੈਲਾਸ਼ ਸਤਿਆਰਥੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਮਯੋਗੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਾਰ ਗਰੋਹਾਂ ਨੇ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਅਡੋਲ ਰਿਹਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਹੈ। ਸੁਪਰ-30 ਵਾਲਾ ਅਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ, ਪਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਕੋਚਿੰਗ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਦਿੰਦਾ, ਆਈ. ਆਈ. ਟੀ. ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਤੀਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਆਈ. ਆਈ. ਟੀ. ਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਮਦਰ ਟਰੇਸਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਹੀ। ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਨਾਥ ਬੱਚੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਲੂਲ੍ਹੇ, ਲੰਗੜੇ, ਅਨਾਥ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ, ਪਰ ਉਹ ਲੋਕ-ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਲੋਕ ਯਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਏ ਅਤੇ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਏ।ਖਾਲਸਾ ਏਡ ਵਰਗੀ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਪੈਗਾਮ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲਾਇਆ ਏ। ਉਹ ਹਰ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਇਆ ਸੀਰੀਆ ਹੋਵੇ, ਭੁਚਾਲ-ਗ੍ਰਸਤ ਹੇਤੀ ਹੋਵੇ, ਮੀਆਂਮਾਰ ਦੇ ਰੋਹਿੰਗੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਜੜੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਮਹਾਨਤਾ ਵੰਨੀਂ ਜਾਂਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਦੇ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਾਂ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰ ਜਾਂ ਗਾਇਕ ਵੀ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਮਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਾਨਤਾ ਕਮਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ, ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ, ਸਮਾਜਕ ਸੂਝ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਕੇ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਦੇਣਾ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਨਿਖਰੇ, ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਸਾਵਾਂਪਣ ਦੂਰ ਹੋਵੇ, ਪਲੀਤ ਪਾਣੀ ਪਵਿਤਰ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਪੌਣ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਹਿਰ ਚੂਸੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਬਿਰਖ ਮੌਲਣ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਯੋਗੀ ਹੀ ਧਰਤ ਮਾਂ ਦੇ ਛਿੰਦੇ ਪੁੱਤ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਦਕੇ ਜਾਂਦੀ। ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਹਾਮੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਹਾਨ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਖਸ ਸਿਰਫ 'ਛੁਪੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚਾਹ, ਛੁਪੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦੀ' ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਲ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਧਰ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕਰਦੀ। ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹ ਹੁੰਦੇ, ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਿਉਣ ਜੋਗਾ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਸੁੰਦਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਸੁੰਦਰ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਉਪਭੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧਾਉਂਦੇ, ਰੁੱਸੀ ਹੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮੋੜ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਨਿਆਮਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ਗਨ ਪਾਉਂਦੇ। ਵੱਡੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਆਣਪ, ਸੋਝੀ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦਾ ਵਾਸਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰਫਾਂ ਵਿਚ ਜਬਰ ਵਿਰੁਧ ਡਟਣ, ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਹੱਥਿਆਂ ਤੇ ਨਿਧਰਿਆਂ ਦੀ ਧਿਰ ਬਣਨ ਦਾ ਵਲਵਲਾ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ। ਮਹਾਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਅਰਾਜਕਤਾ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਈ, ਲੁਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ, ਬਾਬਰਵਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ, ਧਰਮ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਫੋਕੇ ਭਰਮਾਂ, ਪਖੰਡਾਂ ਅਤੇ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੰਨਿਆ। ਬਾਬੇ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਬਦ-ਸੂਝ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਾ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਸਿਖਰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਈ ਲੋਕ ਇਕ ਮੁਖੌਟਾ ਪਾ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਢੌਂਗ ਰਚਦੇ। ਇਹ ਪਰਦਾਦਾਰੀ ਇਕ ਹੀ ਗੱਲ, ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਗਲਤ ਕਦਮ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਲੀਰੋ ਲੀਰ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਪਾਇਆ ਮੁਖੌਟਾ ਵੀ ਸਾਥ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਮਹਾਨ ਲੋਕ ਸਦਾ ਸੱਚੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਮਝਦਾਰ, ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਸਿਦਕ ਵਾਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਕੂੜ-ਕਪਟ, ਕੋਝਾਪਣ, ਕਮੀਨਗੀ ਅਤੇ ਕਾਲਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪਾਕ ਹੁੰਦੇ। ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਮਾਣੇ, ਨਿਮਰ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ 'ਨੀਚਾ ਅੰਦਰਿ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚੁ' ਦੀ ਸੋਚ ਪ੍ਰਬਲ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਨਾਲੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ। ਉਹ ਭਲਾਈ ਕਰ ਕੇ ਲਾਹਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਉਹ ਗੁਪਤ ਦਾਨੀ ਹੁੰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਪੱਥਰ ਨਾ ਲਾਵੇ। ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨਹੀਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਦੇ। ਉਹ ਪੈਰ 'ਚ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਧਰਦੇ, ਪੈੜਾਂ ਖੁਦ ਸਿਰਜਦੇ। ਉਹ ਇਬਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਇਬਾਦਤ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਬਾਦਤ ਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਛਕਣਾ, ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੂਲ-ਮੰਤਰ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮਯੋਗੀ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਮਹਾਨਤਾ ਸਦੀਵੀ, ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਾਰ, ਪਰ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕੁਝ ਪਲ, ਘੰਟੇ, ਦਿਨ, ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਰਮ-ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਲੀਨ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਮਹਾਨਤਾ ਵੀ ਰਸਾਤਲ ਜਾਪਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਹਾਨਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਅੰਤਰੀਵੀ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਖੁਦ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪੁਨਰ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਧਰਮ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤੋਂ ਹੀ ਪਾਸਾ ਵੱਟਣ ਲਈ ਕਾਹਲਾ। ਮਰ ਗਈ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਮਰਸੀਆ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਥਾਂ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਆਰਤੀ ਉਤਾਰਾਂਗੇ, ਇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚ ਨੂੰ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਜਾਂ ਮਨ-ਕੋਠੇ 'ਤੇ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਹੋਕਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬੋਲੇ ਕੰਨ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕਣਗੇ; ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਜਾਗਾਂਗੇ

ਗੂੰਜ ਮੌਲਿਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਦੁਹਰਾਓ ਸੱਜਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ। ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਕਿਸੇ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ। ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸੋਚ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਕਮਾਉਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਢੰਗ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ?ਵੇਲਾ ਵਿਹਾ ਚੁੱਕੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਓਵਾਦੀ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਅਜੋਕੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿਚ ਭਟਕ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਰੋਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਣ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਅਜੋਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਢੇਰੀ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਸਿੱਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੰਸਾਰ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਪੱਛੜ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ?ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੱਛੜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਬ ਪੱਛੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਲੀ ਕਾਰਨ ਬਦਨਾਮ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਜਾਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਨੋਰਥ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹਰ ਸਵੇਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਅਵਸਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਕੰਮ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਨਵੀਂ ਸਵੇਰ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦਾ, ਉਜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਰੁਝਾਨ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਤੰਦਰੁਸਤ ਜਵਾਨੀ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਸਰਮਾਏ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਕੰਗਾਲ ਅਤੇ ਖੋਖਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਮਾਯੂਸੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਹੁਣ ਇਕ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸੰਕਟ ਇਸ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਪੱਛੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਪੱਛੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਚਾਵਲ-ਕਣਕ ਦਾ ਫ਼ਸਲੀ ਅਰਥਚਾਰਾ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਨਿਰਾਰਥਕ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਵਾਲਾ ਤੇ ਪੱਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਟੇਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੱਛੜੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਉਂਜ ਪਰੰਪਰਾ ਮਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਪਰਕ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ, ਤਿਉਹਾਰਾਂ, ਬਰਸੀਆਂ, ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ, ਰਸਮਾਂ-ਰੀਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਉਸਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਪਰਿਵਤਰਨ ਵਾਪਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਦੁਹਰਾਓਵਾਦੀ ਕੰਮਾਂ, ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਅਤੇ ਝੰਜਟਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੜਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਧੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕਾ ਸੰਸਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੁਜਾਰੀਆਂ-ਭਾਈਆਂ-ਪੁਰੋਹਿਤਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧੰਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਪਿੰਡ ਹੋਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਪਿੰਡ ਹੋਣਗੇ, ਉਥੇ ਜਾਤਪਾਤ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਵੀਆਂ ਅਣਕਿਆਸੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਦਿੱਲੀ ਆਦਿ ਜਾ ਕੇ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣਾ ਔਖਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਪੱਖੋਂ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਮਰੱਥਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵੀਂ ਪੱਧਰ ਦੇ, ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਵਾਲੇ, ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਹੀ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇ ਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਹੋਰ ਪੱਛੜੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਨ ਸੁਭਾਅ ਪੱਖੋਂ ਪਰਿਵਰਤਨ-ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕਾ ਪੰਜਾਬ ਉਦੇਸ਼ਹੀਣ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਉੱਠਦੇ ਜਲਦੀ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਜਾਗਦੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਗਣਗੇ ਤਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਬਣੇਗਾ ਜੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਵਸਰ ਹੋਣਗੇ। ਨਵੇਂ ਦੇ, ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਰਜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਧਰਮ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ। ਧਰਮ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਸੰਕਲਪ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਮੰਦਰ ਲੱਖਾਂ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਮੰਦਰ ਪੁਰਾਤਨ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਨਵੀਨ ਮੰਦਰ ਇਕ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਰਥਾਤ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਨ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਧਰਮ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਪੱਛੜਾਂਗੇ, ਸਫ਼ਲ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਅਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਗੁਆਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰੰਪਰਾ ਪਾਲਣਾ ਹੀ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ। ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਬਾਦੀ ਉਪਜਾਉਂਦੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਆਬਾਦੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਪੱਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਰੰਪਰਕ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਜਾਪਾਨ ਇਕ ਪਰੰਪਰਕ ਸਮਾਜ ਸੀ ਪਰ ਜਾਪਾਨ ਨੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ, ਸਹਾਇਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅੱਜ ਜਾਪਾਨ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇਕ ਮੋਹਰੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਨੋਰਥ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰੋਗੇ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰੋਗੇ। ਪਰੰਪਰਕ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਵਾਂ, ਨਿਵੇਕਲਾ ਕਰਨਾ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤੇ ਚਲ ਰਹੇ ਵਹਿਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵਾਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਸਮਝਣਗੇ। ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਗਭਗ ਚਾਲ੍ਹੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਪੜਾਓ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਛਾਣ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਂਜ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਾ ਯਤਨ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਉਛਾਲਾ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਪੀੜ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ, ਘਬਰਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਕੰਮਾਂ-ਕਾਜਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਲੱਗ ਕੇ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਬੰਦਾ ਥਾਣੇਦਾਰ ਵਾਲੀ ਆਕੜ ਪਹਿਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਆਪਕ ਲਗਦੇ ਸਾਰ ਹੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਕੇ ਕੁਝ ਹੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਨਰਕ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਣਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਉਤਰਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰੰਪਰਕ ਵਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਨਿਰੰਤਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਯੋਗ ਹਨ, ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕਰੀਏ ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਪਰੰਪਰਕ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸੋਚਣਾ ਜਾਂ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੌ ਵਿਚੋਂ ਇਕ-ਦੋ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਧ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੁਵਖਤੇ ਉੱਠਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ-ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿਧਰ ਦੇ ਕਿਧਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੌ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਦਸ ਹੋਰ ਜਾਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਿੱਥੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਨਾਂ ਚਮਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨੌਕਰ ਨਹੀਂ, ਮਾਲਕ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨੋਰਥ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਰੁਕਾਵਟਾਂ, ਬੰਧਨਾਂ, ਸੀਮਾਵਾਂ, ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹਰੇਕ ਅਸਫ਼ਲਤਾ ਤਜਰਬਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ?ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪਛਾਣ ਲਓਗੇ। ਦੋਸਤੀਆਂ ਇਉਂ ਹੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਟੀਮਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀਆਂ ਇਉਂ ਹੀ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜੋਕਾ ਯੁੱਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ। ਟੀਮ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਰੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਉਸਰੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਥਕ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਗਿਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਮੁਹੱਲੇ ਭਰ ਦੀਆਂ ਦੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਸੇਵੀਆਂ ਵੱਟਦੀਆਂ ਸਨ ਰਲ ਕੇ, ਤ੍ਰਿੰਝਣ ਲੱਗਦੇ ਸਨ, ਗਿੱਧਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਤੀਆਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਲੋਕ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜਥਾ ਬਣਾ ਕੇ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਰਗਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਾਂ। ਜਿੰਨੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਨੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਨਹੀਂ ਪਓਗੇ, ਕੁਰਾਹੇ ਨਹੀਂ ਭਟਕੋਗੇ, ਲੀਹ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਉਤਰੋਗੇ, ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੋਗੇ। ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨੇਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਕੁਝ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਨੇਮ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਇਉਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਏਗਾ, ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਅਵਸਰ ਮਿਲਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਬੰਧ ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਮਾਹਿਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਜਾਣੂੰ ਦੇ ਸੁਝਾਓ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਲੱਗਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਭੇਜੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋ ਗਈ। ਇਕ ਸਾਲ ਮਗਰੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ: ਮੇਰੀ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਲਓ। ਇਉਂ ਉਸ ਦਾ ਜਾਣੂ ਮਾਹਿਰ ਵੀ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਗੂੜ੍ਹੇ ਮਿੱਤਰ ਵੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਨੀਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਾਹਿਰ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਮੌਕੇ ਮਿਲਣਗੇ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕੋਗੇ ਤਾਂ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਮੌਕਾ ਰੂਪ ਬਦਲ ਕੇ ਫਿਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਉਂ ਹੀ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਭੱਜੋਗੇ ਤਾਂ ਰੂਪ ਬਦਲ ਕੇ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਫਿਰ ਉਪਜੇਗੀ, ਕਈ ਵਾਰ ਉਪਜੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਉਪਜਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੂਲੋਂ ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਹ ਘਾਟ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮਗਰੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਵੱਖਰਾ ਯਤਨ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋਇਆ। ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ, ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਯੋਗ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਜ਼ੂਲ-ਖਰਚੀ ਜਾਂ ਜੂਏ ਦੀ ਆਦਤ, ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਮੰਗਣ, ਇਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋੜਨ ਦੀ ਆਦਤ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਂਜ ਤਾਂ ਕਈ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ, ਜਾਂ ਕੰਮ ਟਾਲਣ ਦੀ ਆਦਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਇਕ ਗਾਹਕ ਨੇ ਉੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਬੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਇਕ ਚਮਚਾ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਬੈਰ੍ਹੇ ਨੇ ਚਮਚਾ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਟੇਬਲ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਾਹਕ ਨੇ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਬੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਈ ਬੰਦ ਬੂਹੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣਗੇ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੋਲਾ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਨਹੀਂ, ਬੋਲਾ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸੁਣਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਉਂ ਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਓ: ਸੁਮਨ ਬਾਹਮਣੀ

ਜਗਾਧਰੀ , 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਰ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਦੀ ਮੇਅਰ ਸੁਮਨ ਬਾਹਮਣੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਮੰਦਰ ਪਹੁੰਚਣ ’ਤੇ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੰਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੇਅਰ ਸੁਮਨ ਬਾਹਮਣੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਅਰ ਸੁਮਨ ਬਾਹਮਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਮੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵਿਤਕਰੇ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਉੱਚ-ਨੀਚ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਪਿਆਰ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ’ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹਰ ਵਰਗ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਮੇਅਰ ਬਾਹਮਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੱਚ, ਸੇਵਾ, ਕਰਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ’ਤੇ ਚੱਲੀਏ ਤਾਂ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਦਭਾਵਨਾਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਾਨ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ।

ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਮੇਅਰ ਸੁਮਨ ਬਾਹਮਣੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਿਕਾਸ, ਸੁਸ਼ਾਸਨ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਗਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਰ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ, ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਉਥਾਨ ਲਈ ਕਈ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਲੱਖਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਘਰ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਯੋਜਨਾ ਰਾਹੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਜਵਲਾ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਗਰੀਬ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧੂੰਏਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾਈ ਹੈ, ਜਨ ਧਨ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਅਰ ਬਾਹਮਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਘਰ ਜਲ ਯੋਜਨਾ, ਮੁਦਰਾ ਯੋਜਨਾ, ਸਕਿੱਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬਕਾ ਸਾਥ, ਸਬਕਾ ਵਿਕਾਸ, ਸਬਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਬਕਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਦੇ ਮੰਤਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਆਯੁਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਸਤਪਾਲ ਬਾਹਮਣੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ, ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮਹਾਨ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ। ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੰਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਏਕਤਾ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਏਸੀ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ, ਨਰਵਾਣਾ ਸਟੇਟ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

ਨਰਵਾਣਾ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਜਨਨਾਇਕ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਐਸਡੀਐਮ ਨਰਵਾਣਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਗਾਓਂ ਮੇਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਘਟੀਆ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਇੰਸਟਾਲੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਟੁੱਟ ਗਏ ਅਤੇ ਸੜ ਗਏ। ਜੇਜੇਪੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਬੁਲਾਰੇ ਬਿੱਟੂ ਨੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੋਰਮਾਂ ’ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਨਰਵਾਣਾ ਬਲਾਕ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇ ਉਪਕਰਣ ਖਰੀਦ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਿੱਟੂ ਨੈਨ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਚੌਟਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਖੀ ÷ਮੇਰਾ ਗਾਓਂ ਮੇਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ÷ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਦਾ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਪੇਂਡੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤੰਗਦਿਲੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਦਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਏਸੀ ਭਿਆਨਕ ਗਰਮੀ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਜੇਪੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਲਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਵੀਂ ਊਰਜਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ: ਰੇਣੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ

ਕਰਨਾਲ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ, ਸੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ 12 ਸਫਲ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ’ਤੇ, ਕਰਨਾਲ ਅਰਬਨ ਬੋਰਡ ਨੇ ਹਾਂਸੀ ਚੌਕ ਤੋਂ ਰਘੂਨਾਥ ਮੰਦਰ ਚੌਕ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਫਾਈ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਮੇਅਰ ਰੇਣੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਸਫਾਈ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਮੇਅਰ ਰੇਣੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਫਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਇੱਕ ਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਫ਼, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਰਨਾਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇ। ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ, ਮੇਅਰ ਨੇ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਯੋਧਿਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਫਾਈ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਸੱਚੇ ਥੰਮ੍ਹ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਵਿਧਾਇਕ ਜਗਮੋਹਨ ਆਨੰਦ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰੱਖਣ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ, ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ।

ਆਦਿੱਤਿਆ ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਦੀ ਮੋਬਾਈਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵੈਨ ਨਰਵਾਣਾ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ ਬਣ ਗਈ

➢ ਨਰਵਾਣਾ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਦਵਾਈਆਂ ਵੰਡੀਆਂ

ਨਰਵਾਣਾ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਵਿਧਾਇਕ ਆਦਿੱਤਿਆ ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ’ਤੇ ਚਲਾਈ ਗਈ ਆਦਿੱਤਿਆ ਮੋਬਾਈਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵੈਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ, ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ, ਇਹ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਵੈਨ ਨਰਵਾਣਾ ਦੇ ਵਾਰਡ 22/23 ਪਹੁੰਚੀ, ਜਿੱਥੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ। ਬਸੰਤੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਸ ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮਹੰਤ ਬਾਬਾ ਭੂਮਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਰਿਬਨ ਕੱਟ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਮਾਹਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਈ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ। ਮੋਬਾਈਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਆਮ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਨਰਵਾਣਾ ਦੇ ਜੈ ਰਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਡਾ. ਗਰਿਮਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਆਦਿੱਤਿਆ ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਦੀ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤਹਿਤ, ਮੋਬਾਈਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵੈਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਰਵਾਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਈ ਵਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲੋਦਾ ਕਲਾਂ, ਦਾਨੋਦਾ ਖੁਰਦ, ਫਰੈਣ ਕਲਾਂ, ਫਰੈਣ ਖੁਰਦ, ਖਰੜਵਾਲ, ਖਰਲ, ਢਕਲ, ਪਿਪਲਥਾ, ਸਿਨਸਰ, ਲੌ, ਸੱਚਾ ਖੇੜਾ, ਰਸੀਦਾਨ, ਭੀਖੇਵਾਲਾ, ਬੇਲਰਾਖਾ ਅਤੇ ਗੁਰਥਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਣੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਕਰਮਬੀਰ ਸੈਣੀ ਸਮੇਤ ਵਾਰਡ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਆਦਿੱਤਿਆ ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤ ਹੋਣਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਫ਼ਤ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੇਅਰ ਨੇ ਨਵ-ਵਿਆਹੀਆਂ ਜੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਲਈ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ

ਕਰਨਾਲ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) :: ਮੇਅਰ ਰੇਣੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਮਾਨਵ ਸੇਵਾ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵ-ਵਿਆਹੀਆਂ ਜੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਅਨੰਦਮਈ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਲਈ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਗਮੋਹਨ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੇਅਰ ਰੇਣੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਆਹ ਵਰਗੇ ਸਮਾਗਮ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਵ-ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਮਝ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ’ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਾਰੇ ਨਵ-ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ ਦੇਵੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇ।

ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਬਰ ਸੋਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੀਐਲਓ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ-ਘਰ ਜਾਣਗੇ: ਐਸਡੀਐਮ ਜੋਤੀ ਮਿੱਤਲ

ਹਿਸਾਰ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) :: ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਬਰ ਸੋਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੀਐਲਓ ਸੋਮਵਾਰ, 15 ਜੂਨ ਤੋਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ-ਘਰ ਜਾਣਗੇ। ਹਿਸਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਚੋਣ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਐਸਡੀਐਮ ਜੋਤੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬੀਐਲਓਜ਼ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਬੀਐਲਓ ਹੁਣ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ 14 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ-ਘਰ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 186,415 ਵੋਟਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 97,497 ਪੁਰਸ਼, 88,913 ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ 5 ਤੀਜੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਵੋਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ 1,02,651 ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 83,764 ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1,200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ’ਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਨਵੇਂ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਹਿਸਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ 24 ਨਵੇਂ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਐਸਡੀਐਮ ਜੋਤੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਿਸਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 162 ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਨ, ਜੋ ਵਧ ਕੇ 186 ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਬਰ ਸੋਧ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਮਿਤੀ 1 ਜੁਲਾਈ, 2026 ਹੈ। ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਤਰਕਸੰਗਤੀਕਰਨ 14 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਰਾਫਟ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 21 ਜੁਲਾਈ, 2026 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 21 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 20 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੇਤ ਲੁਆਈ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਹਨ; ਕਿਸਾਨ ਝੋਨਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ

ਨਿਸਿੰਗ, 15 ਜੂਨ (ਪ.ਪ.) : ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 15 ਜੂਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਝੋਨਾ ਲਗਾਉਣ ’ਤੇ ਲੱਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਈ, ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਝੋਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਭੀੜ-ਭੜੱਕਾ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਝੋਨਾ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚੌਲਾਂ ਦੀਆਂ ਨਰਸਰੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੁਆਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਆਈ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ, ਟਰੈਕਟਰ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੇ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ।ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਝੋਨਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਨਕਦੀ ਫਸਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲੁਆਈ ਨਾਲ ਝਾੜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਸਰਕਾਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੇਲੋੜੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਝੋਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਝੋਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਵੀ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੀ ਹੈ।ਹੁਣ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਨੂੰ ਗਤੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ,

ਲਾਸ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਬਰਛੀ

ਸੰਤਾਲੀ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਟੋਲੇ ਬਣਾ ਲਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਤੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ। ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵੱਲ ਦੌੜਨ ਲੱਗੇ। ਜਿਹੜਾ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪਾ ਲੈਂਦਾ, ਉਹ ਬਚ ਜਾਂਦਾ। ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਹੱਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਦਮ ਵੀ ਅਗਾਂਹ ਨਾ ਜਾਂਦੇ। ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦੀ ਹੱਦ 'ਚ ਆਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਹੋਰਾਣੇ ਤੇ ਜਰਖੜੀ ਜਿਹੇ ਪੁਲਾਂ ਤੋਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਤਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤਾਲੀ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀਆਂ ਦਰਦ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਦਾ ਮੈਂ ਦੌਲਤਪੁਰ ਪਿੰਡ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦੀ ਹੱਦ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਬਾ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਮਿਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਪਿੰਡੋਂ ਦੂਰ ਬਾਬੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਦੀ ਮੋਟਰ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। "ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਖੰਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਏਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਵਡਾਰੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਚਾਰ ਸੌ ਕਿੱਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਸੌ ਕਿੱਲਾ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਾਜਵੇ ਆਂ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸੂਮਲ ਨੇ। ਹੱਲਿਆਂ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਪੱਚੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਗੁੱਜਰ ਤੇ ਸ਼ੇਖ਼ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਮੌਲਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਈਸਰ ਸ਼ੇਖ਼ ਤੇ ਬੰਤਾ ਸ਼ੇਖ਼ ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਹਾਣੀਆਂ 'ਚ ਰੁੱਕੂ ਤੇ ਰਹਿਮੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੌਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਪ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਜਰਗ ਤੇ ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ ਦੇਖਣ ਜਾਂਦੇ। ਜੰਗਲ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਮੁੰਡੇ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਸਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਗੌਣ ਗਾਉਂਦੇ। ਗਾਇਕਾਂ 'ਚੋਂ ਪਾਇਲ ਦਾ ਭਗਵਾਨ, ਖੇੜੀ ਦਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿਉਂ ਤੇ ਛਪਾਰ ਦਾ ਡੋਗਰ ਗੁੱਜਰ ਬੜੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗੱਜਣ ਤੇ ਜੀਤ ਵੀ ਕਲੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਟੋਲਾ ਖਾਸਾ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਜਗਨੇ ਤੇ ਚਰਨੇ ਜਿਹੇ ਮੇਰੇ ਕਈ ਯਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ 'ਖਾੜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੁੰਡੇ ਆਥਣੇ ਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਖਾੜਾ ਗੁੱਡਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਘੁਲਣਾ। ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ ਰੁੱਕੂ ਤੇ ਸਾਡਾ ਕਰਤਾਰਾ ਤਾਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਘੁਲਣ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਨਵੇਂ ਪਿੰਡੀਏ ਜਥੇਦਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਹ ਸੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਟਲੇ ਚਲੇ ਜਾਓ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਕੋਟਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਆਏ ਸੀ। ਰੁੱਕੂ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰੇ ਨੇ ਤਾਂ ਬਥੇਰਾ ਰੋਕਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਨਵਾਂ ਪਿੰਡੀਆ ਜਥੇਦਾਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਘੁਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੰਤਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਘੱਟ ਮਾਰੇ, ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ, ਉਹਨੇ ਬੜੇ ਮਾਰੇ ਸਨ। ਉਹਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਅਸਲ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ, ਨਾ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ। ਉਹ ਰੌਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਗੋਲੀ ਦਾ ਬੜਾ ਮਾਹਰ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਉਹਨੂੰ ਮਾਸਟਰ-ਮਾਸਟਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਹਦੇ ਨਾਲਦਿਆਂ ਨੇ ਮਾਇਆ ਪਿੱਛੇ ਉਹਨੂੰ ਨਿੱਕਾ-ਨਿੱਕਾ ਕੁਤਰ ਕੇ ਨਹਿਰ 'ਚ ਰੋੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਇਲ 'ਚ 'ਕੱਠੇ ਹੋਏ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਿਲਟਰੀ ਨੇ ਕੱਢੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਵੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਕੇ ਤੋਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਜਦ ਪੁਲ ਲੰਘ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਓੜ ਦੀ ਜੂਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਿਛ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੱਜਣ ਦਾ ਲੀਗ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਰ 'ਚੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਂਭਾਂਗੇ। ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਵਹਿਮ ਸੀ ਕਿ ਹੱਲਾ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣਾ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਰੱਬੋਂ ਪਿੰਡ 'ਚ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਸੱਜਣ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿੱਪਲ ਹੇਠ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫੂਕਦੇ ਪਏ ਨੇ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਉੱਠਿਆਂ ਤੇ ਲੱਤਾਂ ਘੜੀਸਦਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਪਿੰਡੀਏ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਅਸੀਂ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਅੰਨ-ਪਾਣੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮਿਲਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਗਹਿਣਾ-ਗੱਟਾ ਵੀ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਟੋਲੇ 'ਚ ਕਈ ਬੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਗੰਡਾਸੇ ਤੇ ਬਰਛੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ-ਦੋ ਬੋਤਲਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਬੇਰ ਖੁਰਦ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਮੋਂ ਦੇ ਵਸੀਵੇਂ ਉੱਤੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਚਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਮੂਹਰਿਓਂ ਹੱਥ ਚੁੱਕਦੇ ਸਨ। ਬਸ ਬੁੱਤ ਜਿਹੇ ਬਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਐਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਬਾਈ ਤੜਫ਼ਾਈ ਨਾ। ਇੱਕੋ ਟੱਕ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ ਵੱਢ ਦੇ। ਦੂਜਾ ਟੱਕ ਨਾ ਮਾਰੀਂ। ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਤਲੋ ਗਾਰਤ ਨਾਭੇ ਨੇੜੇ ਸ਼ਾਲੂਆਣੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਕੈਂਪ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਕੈਂਪ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਗਊਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈਆਂ ਸੀ ਕਿ ਜੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਨਾ। ਉਸ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਮਾਂਗੇਵਾਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕਹਿੰਦੇ-ਉਸ ਇੱਖ 'ਚ ਜਨਾਨੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਨੇ। ਅਸੀਂ ਗਏ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਟਿਆਰ ਤੇ ਦੋ ਬੁੜ੍ਹੀਆਂ ਲੁਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਮੁਟਿਆਰ ਬਹੁਤ ਸੁਨੱਖੀ ਸੀ! ਬੁੜ੍ਹੀਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਜਵਾਨ ਜਨਾਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ ਨਾਲ ਤੋਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਕੋਟਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਆਵਾਂਗੇ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਪਈ। ਮਾਂਗੇਵਾਲ ਦੇ ਟੋਭੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਬਸ ਉੱਥੇ ਈ ਰੁਕ ਗਈ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ- ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਣਾ। ਇਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੱਥ ਕਿਉਂ ਲਾਇਆ? ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਭੁਲੇਖੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਓ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਈ ਮਾਰ ਦਿਓ। ਅਸੀਂ ਬੜਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ। ਉਹ ਨਾ ਤੁਰੀ। ਉਹ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਹੀ..!" ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਗੱਲ ਮੁਕਾ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ। "ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸੰਤਾਲੀ 'ਚ ਕੀਤਾ, ਉਹਦਾ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਹੈ?" ਮੈਂ ਆਖ਼ਰੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। "ਉਦੋਂ ਸਾਥੋਂ ਇੱਕ ਕੰਮ ਮਾੜਾ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਤਾਏ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਕਰਤਾਰਾ ਘੁਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮਲਿਕਪੁਰੀਆ ਦਸੌਂਧੀ ਭਲਵਾਨ ਇਹਦਾ ਖ਼ਾਸ ਯਾਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿਓੜੇ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਵੱਢ-ਟੁੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਦੌੜ ਕੇ ਕਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ। ਉਹ ਇਹਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ-ਕਰਤਾਰਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਰੱਖ ਲੈ! ਕਰਤਾਰਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲੈ!! ਚੀਕ-ਚਿਹਾੜੇ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। ਆਹ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਰਤਾਰੇ ਨੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਦੱਸੀਆਂ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਐਂ ਤੱਕ ਲਿਆ ਬਈ ਕਿਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੇ ਕਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਏ। ਕਰਤਾਰੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਵੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਅੰਨ੍ਹੇ-ਬੋਲੇ ਹੋਏ ਪਏ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦਸੌਂਧੀ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰੇ ਨਾਲੋਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲਾਹਿਆ ਤੇ ਉੱਥੇ ਈ...! ਇਹ ਸਭ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਰਤਾਰੇ ਹੱਥੋਂ ਬਰਛੀ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਉਹ ਮਰ ਰਹੇ ਦਸੌਂਧੀ ਦਾ ਕਲਾਵਾ ਭਰ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਮੁਆਫ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਹਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਬੜਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ। ਮਾਸਟਰ ਵੀ ਮਨਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਨਵੇਂ ਪਿੰਡੀਆ ਜਥੇਦਾਰ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਆਇਆ। ਉਹ ਮੁੜ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਾ ਗਿਆ। ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ...।' ਬਾਬਾ ਛਿਣ ਕੁ ਲਈ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ। '...ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ! ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬਰਛੀ ਦਸੌਂਧੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ 'ਤੇ ਰੱਖ ਆਇਆਂ।' ਗੱਲ ਮੁਕਾਉਂਦਿਆਂ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੁਰਝਾ ਗਿਆ।

ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸਾਡੇ ਵੱਡ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਤਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਝੁਠਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦੋ-ਰਾਵਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਧਰਿਆ ਰੂਪ ਅਸੀਂ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਬੜੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਦਲਾਅ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਹੈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਹਿਮ ਭਰਮ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਚਾਹੇ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ। ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਹੋਵੇ, ਅੱਜ ਵੀ ਮਹੂਰਤ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜੇ ਉਂਗਲਾਂ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਈ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਉਵੇਂ ਦੇ ਉਵੇਂ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਲੇਸ਼ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਜਾਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰ ਕੱਟਣਾ, ਖਾਲੀ ਕੈਂਚੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ, ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਕੱਟਣਾ, ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋਹਾ ਖਰੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਮਾੜਾ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਤੇਲ ਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗਰਾਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਬੱਠਲ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਜਾਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਮਰਦ ਦਾ ਮੱਥੇ ਲੱਗਣਾ, ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕੱਟਣਾ, ਕਾਲੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਰੋਣਾ, ਹਥੇਲੀ 'ਤੇ ਖੁਰਕ ਹੋਣਾ, ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਬੋਲਣਾ, ਪੈਰ ਹਿਲਾਉਣਾ, ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਰੋਣਾਂ ਜਾਂ ਕਾਲੀ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕੱਟ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਭ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਨ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣਿਆਂ ਜਾਂ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ ਤੇ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਲੁੱਟ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ ਜਾਂ ਅਖੌਤੀ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਰਤਾਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੁਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਚੁਸਤ ਤਾਂਤਰਿਕ ਜਾਂ ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣੇ, ਬਾਬੇ ਅਦਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸਹੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਕੇ ਅਕਸਰ ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਲੁੱਟ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਸੁਣਨ-ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਤੇ ਪਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਅਨੇਕਾਂ ਪਾਖੰਡੀ ਜੋਤਸ਼ੀ ਤੇ ਤਾਂਤਰਿਕ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੈਂਫਲਿਟ ਜਾਂ ਪੋਸਟਰ ਛਪਵਾ ਕੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਸੌਂਕਣ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਲਵ-ਮੈਰਿਜ, ਵਸ਼ੀਕਰਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਮਨ ਚਾਹੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਆਦਿ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਪੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਜਿਹਾ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ, ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਢਾਲਣਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣ ਦੀ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦੀ। ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ, ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਤੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਡਸਕਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਏ ਵਡਾਲਾ ਸੰਧੂਆਂ। ਸੰਤਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੰਧੂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਸੀ ਤੇ ਦਸ ਕੁ ਘਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਨ। 1920 ਦੇ ਕਰੀਬ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਲਿਕ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਨਵਾਬ ਦੀਨ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਉਹਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਚਿਰਾਗ ਦੀਨ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਆੜ੍ਹਤ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰੇ ਮਲਿਕ ਨਵਾਬ ਦੀਨ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਚੱਲੀ ਹਰ ਤਹਿਰੀਕ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। ਉਹਨੇ ਖੱਦਰ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਕਲੀਨ ਸ਼ੇਵ ਸੀ। ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਵਾਲ਼ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਾਲਰ ਦੇ ਕੁੜਤਾ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਕਫਾਂ ਉੱਤੇ ਬਟਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ। ਉਹਦੀ ਡਸਕੇ ਦੇ ਮੁਕਾਮੀ ਚੌਧਰੀ ਮੁਨਵਰ ਖਾਂ ਸਾਹੀ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹੀ ਦੋਸਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਉਹਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਪੈਨਸਿਲ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ-ਕਰਦਾ ਉਸ ਪੈਨਸਲ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ। ਰਬੜ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਭੋਰ ਦਿੰਦਾ। ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਬੜੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ, ਉਹ ਉਸ ਨੋਟ ਦੇ ਦੋ ਚਾਰ ਟੋਟੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਸ਼ਖ਼ਸ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਦਾ-ਹੈਂਅ! ਆਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ? ਸੰਤਾਲੀ ਦੀ ਵੰਡ, ਹਿਜਰਤ ਤੇ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਨੇ ਅਹਿੰਸਾ ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰਨਾਏ ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਦਾ ਦਿਲ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕੋਈ-ਕੋਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹੁਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗੀ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਬਾਕੀ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਪੂਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਇੱਕ ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਮੌਤ ਤੱਕ ਬੜੀ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ ਨੂੰ ਕਾਇਦੇ ਆਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ਼ 'ਜਿਨਾਹ ਸਾਹਿਬ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਨਾਮ ਬਹੁਤ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਤਹਿਰੀਕਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਐਡੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਨਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੋ ਵਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1953 'ਚ ਉਹ ਕਰਾਚੀ ਤੋਂ ਮੁੜ ਆਇਆ ਸੀ। ਸੰਨ 1960 'ਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖ਼ਾਹਸ਼ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਵੇਂ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਵੀ ਸੀ। ਨਹਿਰੂ ਹੋਰੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਹਾਊਸ ਲਾਹੌਰ 'ਚ ਮਿਲੇ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਖਿਚਵਾਈਆਂ ਸਨ। 'ਮਾਰੂਫ਼ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਹਿਨੁਮਾ ਮਲਿਕ ਨਵਾਬਦੀਨ, ਉਰਫ਼ ਮਲਿਕ ਖੱਦਰਪੋਸ਼ ਨੇ ਯਹ ਕਹਾ, ਵੁਹ ਕਹਾ।' ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਓਥੋਂ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਚ ਆਮ ਛਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਬਰਸੀ ਉੱਤੇ ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਤਹਿਰੀਕ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹਰ ਦਿਨ ਮਨਾਉਂਦਾ। ਇਕੱਲਾ- ਨਾ ਕੋਈ ਸੱਜੇ, ਨਾ ਖੱਬੇ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਖ਼ਬਰ ਛਪੀ 'ਮਾਰੂਫ਼ ਔਰ ਕਦੀਮ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਹਿਨੁਮਾ ਮਲਿਕ ਨਵਾਬ ਦੀਨ ਸਾਹਿਬ ਉਰਫ਼ ਮਲਿਕ ਖੱਦਰ ਵਫ਼ਾਤ ਪਾ ਗਏ ਹੈਂ।' ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਮਾਤਮੀ ਬਿਆਨ ਛਪਿਆ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਗਿਆ। ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਦੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਡਸਕੇ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਗੱਲਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਯਾਦ ਨੇ। ਡਸਕੇ ਦੇ ਬਾਬਰ ਨਸਰੁੱਲਾ ਖਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਗੱਲ ਏ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਚੁਰਸਤੇ 'ਚ ਖੜ੍ਹਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਬਾਰੇ ਲੈਕਚਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਰਫਿਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ- ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਜੇ। ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਦਿਓ! ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੀ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਦੋਵੇਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੇ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਵੀ ਰਹਿਣਾ ਏ ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਇਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਏ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਮਰਨਾ ਏ! ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਨੇ ਉਸ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਠੋਕ ਵਜਾ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਤਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕਿਸੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ਬੇਹੱਦ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ। ਖੱਦਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਟੋਪੀ ਪਾ ਕੇ ਚੌਕਾਂ-ਚੁਰਾਹਿਆਂ 'ਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਅਹਿੰਸਾ ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਬਾਰੇ ਤਕਰੀਰਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਝੱਖੜ 'ਚ ਦੀਵਾ ਬਾਲਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਸ਼ਖ਼ਸ ਚਾਲ਼ੀ ਸਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਦੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਏ। ਖੱਦਰ ਮਲਿਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁਗਾਇਆ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਉਮਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਿਹਾ ਤੇ ਖੱਦਰ ਦੇ ਵਸਤਰਾਂ 'ਚ ਵਿਚਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਮਰਿਆ ਤਾਂ ਖੱਦਰ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਚ ਹੀ ਸਪੁਰਦ-ਏ-ਖ਼ਾਕ ਹੋਇਆ।

ਸਮਝੋ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ

ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਰ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੂਰੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇ, ਇਹ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਹਾਂ! ਕੁਝ ਖ਼ੁਸ਼ ਕਿਸਮਤ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਿਆਰ, ਨਿੱਘ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭਰੇ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਜਿੰਨੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਇੱਕ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਆਪ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਰੱਖੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਤਰਫ਼ ਤੋਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੀਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਤਲਬੀ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਲਚ ਜਾਂ ਮਤਲਬ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਆਪਣੀ ਚੁਸਤੀ ਕਰਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬੇਵਕੂਫ਼ੀ ਉੱਪਰ ਪਛਤਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੇ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹਰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਆਪਣਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਕੇ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਗ਼ਮ ਆਪਣਿਆਂ ਨਾਲ ਵੰਡ ਕੇ ਅੱਧੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕੋਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਆਦਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਦੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਅੱਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤਾਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਮਿਲ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਕਲੇਸ਼ ਨਾਂਮਾਤਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਗ਼ਮ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਇਨਸਾਨ ਦੀਆਂ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਸਭ ਉੱਪਰ ਇੱਕੋ ਜਿੰਨਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਇਕੱਲੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਜਵਾਨ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਤਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਵੇਖੇ ਅਤੇ ਹੰਢਾਏ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਿਆਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਸਮੇਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਰਾਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚੇ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਕੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਾਰ ਵਾਰ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪ ਹੀ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ ਉਸਾਰਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਲਤੀ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲਤੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤਾਂ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਦੀ ਹੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਨਸੀਹਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੁੱਲਿਆ ਨਾ ਜਾਣੀਏ, ਜੇਕਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਮੁੜ ਆਵੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਣਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਦਾਦੇ-ਦਾਦੀਆਂ, ਨਾਨੇ-ਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾੜਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਦਰਾ ਕੀਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਹੀ ਨਾ ਰੱਖੀਏ ਸਗੋਂ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਬਣਾ ਸਕੀਏ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ

ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਸੀਂ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ-ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਬਾਹਰੀ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਫ਼ਾਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ, ਪਸੀਨਾ, ਮਲ-ਮੂਤਰ ਦਾ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣਾ ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਜ਼ਹਿਰ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵਧਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਨਮ ਲੈ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੱਬਾਬੰਦ ਭੋਜਨ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਪ੍ਰੌਦਯੋਗਿਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਣਾਅਯੁਕਤ ਹਾਰਮੋਨਸ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਗ੍ਰਸਤ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਡਿਟਾਕਸ ਸਿਸਟਮ (ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਜਮਾਅ ਸਾਡੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਕਾਰਡ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਥਕਾਨ, ਕਬਜ਼, ਸਰਵਾਈਕਲ, ਮਾਈਗ੍ਰੇਨ, ਗੈਸ, ਚਮੜੀ ਰੋਗ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਰਹੀਏ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਜੈਵਿਕ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਸ਼ੁੱਧ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਭਾਵ ਡੱਬਾਬੰਦ, ਪੈਕਟ ਬੰਦ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਯੋਗ, ਧਿਆਨ, ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਿਟੌਕਸੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਰਤ ਰੱਖੋ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਲਿਵਰ, ਗਾਲ ਬਲੈਡਰ, ਗੁਰਦੇ ਅਤੇ ਪਾਚਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਕਲੀਨਿੰਗ ਜਾਂ ਡਿਟੌਕਸੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜੰਮੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਲੀਂਜ਼ਿੰਗ ਥੈਰੇਪੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇ।

ਨੇ 'ਚੋਰੀ' ਦੇ ਬਾਅਦ'ਚੋਰੀ 2' ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਨੁਸਰਤ ਭਰੂਚਾ

'ਜੈ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਮਾਂ' ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਐਕਟਿੰਗ ਕਰੀਅਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੁਸਰਤ ਭਰੂਚਾ ਦਾ ਜਨਮ 17 ਮਈ 1985 ਨੂੰ ਮਾਇਆਨਗਰੀ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। 'ਪਿਆਰ ਕਾ ਪੰਚਨਾਮਾ' ਅਤੇ 'ਸੋਨੂੰ ਕੇ ਟੀਟੂ ਕੀ ਸਵੀਟੀ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਰੀਅਰ

ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਮੋੜ ਲੈ ਆਈਆਂ। ਆਪਣੇ ਟੀ ਵੀ ਸ਼ੋਜ਼ ਤੋਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਫੀ ਲੰਬਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਫਿਲਮ 'ਜਨਹਿਤ ਮੇਂ ਜਾਰੀ' ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਨੁਸਰਤ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਆਪੋਜ਼ਿਟ ਫਿਲਮ 'ਸੈਲਫੀ' ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਆਪੋਜ਼ਿਟ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫਿਲਮ 'ਰਾਮਸੇਤੂ' ਕੰਪਲੀਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ 25 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਆਏਗੀ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਨੁਸਰਤ ਭਰੂਚਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ :

* ਅੱਜ ਦੇ ਯੂਥ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰਰ ਜਾਨਰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਬਸੂ ਵਰਗੀਆਂ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਹਾਰਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪਡ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪਣਾ ਮੁਕਾਮ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ'ਚੋਰੀ ਵਰਗੀ ਹਾਰਰ ਫਿਲਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ?

– ਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਹਾਰਰ ਫਿਲਮਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦ ਹਨ। ਮੈਂ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਰਾਮਸੇ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖਦੀ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਰਮਿਲਾ ਮਾਤੋਂਡਕਰ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮ 'ਕੌਣ' ਅਤੇ 'ਭੂਤ'ਪਸੰਦ ਆਈਆਂ। ਰੇਵਤੀ ਦੀ 'ਰਾਤ' ਵੀ ਮੇਰੀਆਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ।'ਚੋਰੀ' ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਗਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ।

*'ਚੋਰੀ' ਦੇ ਬਾਅਦ'ਚੋਰੀ 2' ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਨਜ਼ਰ ਆਓਗੇ ?

–ਮੇਕਰਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸੀਕਵਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਕਸ਼ੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹਾਂ ਹੈ।

* ਤੁਸੀਂ ਅਕਸ਼ੈ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ 'ਸੈਲਫੀ' ਅਤੇ 'ਰਾਮਸੇਤੂ' ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਹਾਡਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹ ਰਿਹਾ ?

– ਅਕਸ਼ੈ ਕਮਾਲ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਲੈ ਕੇ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਸੈੱਟ ਉੱਤੇ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ।' ਇਸ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਬਿਤਾਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਬਰੀਕੀ ਦੀ ਨਾਲੇਜ ਹੈ।

* ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆ ਬਾਲਨ ਅਤੇ ਕੰਗਨਾ ਵਰਗੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਪੁਰਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਫੀਮੇਲ ਐਕਟਰੈਸ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ?

–ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਾਂ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਬਲੇ ਕਿੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ? ਹੋਈ ਵੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੰਨਾ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕੰਗਨਾ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆ ਬਾਲਨ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚੋਪੜਾ, ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ, ਆਲੀਆ ਭੱਟ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇੱਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਹਸ ਭਰਿਆ ਕਦਮ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਵਰਗੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

* ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਕਟਰੈੱਸ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ?

– ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਹਲਫਨਮੌਲਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਐਕਟਰੈੱਸ ਹਾਂ, ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਅਲੱਗ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਖਰੀ ਉਤਰ ਸਕਾਂ।

*'ਮੈਸੇਜਫੁਲ ਡਾਰਕ ਸਬਜੈਕਟ' ਜਾਂ 'ਪਿਓਰ ਇੰਟਰਟੇਨਮੈਂਟ' ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ?

–ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਹੇ ਕਿੰਨਾ ਬਦਲਾਅ ਆਏ, ਪਰ ਇੰਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਤੇ ਮਸਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰਹੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲੇਵਰਸ ਨੂੰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਾਨਰ ਚਾਹੇ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੇਕਰਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਫਲੇਵਰਸ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੰਟਰਟਨੇਮੈਂਟ ਵਾਲੀਆਂ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਟਰ ਇਸ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਜਦ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਰੱਖਦੈ

ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਦੀ 'ਸ਼ਮਸ਼ੇਰਾ' ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਲਾਪ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੰਦੀਪ ਰੈੱਡੀ ਵਾਂਗਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਦੀ 'ਐਨੀਮਲ' ਅਗਲੇ ਸਾਲ 11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। 'ਐਨੀਮਲ ਵਿੱਚ ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ, ਰਣਬੀਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਣੀਤੀ ਚੋਪੜਾ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏਗੀ। ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਬੌਬੀ ਦਿਓਲ ਵੀ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਗੈਂਗਸਟਾਰ ਕਰਾਈਮ ਡਰਾਮਾ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਭੂਸ਼ਣ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਟੀ-ਸੀਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਣਯ ਰੈਡੀ ਵਾਂਗਾ ਦੀ ਭਦਰਕਾਲੀ ਫਿਲਮਜ਼ ਅਤੇ ਮੁਰਾਦ ਖੇਤਾਨੀ ਦੇ ਸਿਨੇ ਸਟੂਡੀਓ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਐਨੀਮਲ ਅਜਿਹੇ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੀਡ ਐਕਟਰ ਨੂੰ ਐਨੀਮਲ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਮਿਰ ਅਤੇ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਹਿਰਾਨੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਪੀਕੇ' ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਸਨ। ਰਣਬੀਰ ਦਾ ਉਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕੈਮਿਊ ਸੀ। ਆਮਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਰਣਬੀਰ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਈ ਹੈ। ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅੰਸ਼ :

* 'ਸ਼ਮਸ਼ੇਰਾ' ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਫੀ ਆਸਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਤੁਸੀਂ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਥਾਪਤ ਇਮੇਜ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਕੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਨਕਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ?

– ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਟਾਈਪਕਾਸਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਇਮੇਜ਼ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਖੁਦ ਤੋਂ ਬੋਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬੋਰ ਨਾ ਹੋਣ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੰਫਰਟ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਕੁਝ ਚੈਲੇਂਜਿੰਗ ਕਰਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਪਸੰਦ ਆਇਆ ਹੈ।

* ਜਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਆਫਰ ਮਿਲਿਆ, ਤਦ ਤੁਹਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕੀ ਸੀ ?

–ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫਿਲਮਮੇਕਰਸ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਆਫਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। 'ਸ਼ਮਸ਼ੇਰਾ' ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਸੀ। 10 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਇਹ ਆਫਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਹੀ ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਡਬਲ ਰੋਲ ਆਫਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਡਬਲ ਰੋਲ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

*ਕੀ ਅੱਗੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਤ ਇਮੇਜ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਕਰਦੇ ਰਹੋਗੇ ?

–ਇੱਕ ਐਕਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਵਾਂ। ਮੈਂ ਵਿਲੇਨ ਦਾ ਰੋਲ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਸੁਫਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਨੈਗੇਟਿਵ ਰੋਲ ਕਰਾਂ ਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਸੌ ਜਾ ਬੇਟਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰਣਬੀਰ ਆ ਜਾਏਗਾ। ਸਾਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀਰੋ ਦੀ ਸਾਈਡ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਲੇਨ ਬਿਨਾਂ ਹੀਰੋ ਆਪਣੀ ਹੀਰੋਗਿਰੀ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇਗਾ।

*ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਟਰ ਇਸ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਜਦ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਦਿਲੋ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਐਕਟਰ ਦੀ ਇਮੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਕਟਰ ਉਹ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਇਮੇਜ਼ ਸੀ ?

– ਮੈਂ ਜਦ ਸਿਰਫ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਵਰਗਾ ਹੀਰੋ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਦ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ, ਤਦ ਦੂਸਰਾ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਬਣਨ ਦਾ ਖਾਹਿਸ਼ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਐਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਇਹ ਹੀਰੋ ਮੇਰਾ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੀਰੋ ਸਨ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਐਕਟਿੰਗ ਪਾਰੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਗਈ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਬਣ ਸਕਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਤੇ ਆਖਰ ਮੈਨੂੰ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਬਣ ਕੇ ਸੰਤੋਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

*ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਵ ਰੰਜਨ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅੰਧੇਰੀ ਵਿੱਚ ਸੈੱਟ ਉੱਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸੋ ?

– ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੂਸਰਾ ਸ਼ਡਿਊਲ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਜੇ ਫਿਲਮ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਧਾ ਕਪੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੋਨੀ ਸਰ ਮੇਰੇ ਡੈਡੀ ਅਤੇ ਡਿੰਪਲ ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।

* ਆਲੀਆ ਭੱਟ ਇਸ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਹੈ। ਜਦ ਆਲੀਆ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਪਿੱਛੋਂ ਆਲੀਆ ਇੰਡਸਟਰੀ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਵੇਗੀ, ਪਰ ਵਿਆਹ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਕਟਿੰਗ ਪਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਮਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਂ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ ?

– ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਆਲੀਆ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਾਂ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਸੁਫਨਿਆਂ ਦਾ ਬਲਿਦਾਨ ਦੇਵੇ। ਆਲੀਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਹਿੰਦੀ, ਕੰਨੜ, ਤਾਮਿਲ ਅਤੇ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਕ੍ਰਿਤੀ

ਕ੍ਰਿਤੀ ਖਰਬੰਦਾ (ਜਨਮ 29 ਅਕਤੂਬਰ 1990) ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਦੀ, ਕੰਨੜ, ਤਾਮਿਲ ਅਤੇ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਿਮਮਾ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਅਵਾਰਡ ਸਾਊਥ ਲਈ ਦੋ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕ੍ਰਿਤੀ ਨੇ 2009 ਵਿੱਚ ਤੇਲਗੂ ਫਿਲਮ ਬੋਨੀ ਨਾਲ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਸਾਲ 2016 ਦੇ ਥ੍ਰਿਲਰ ਰਾਜ਼: ਰੀਬੂਟ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰਿਤੀ ਨੇ ਸਾਲ 2017 ਦੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਡਰਾਮੇ ਸ਼ਾਦੀ ਮੈਂ ਜਰੂਰ ਆਨਾ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕ੍ਰਿਤੀ ਖਰਬੰਦਾ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਵਨੀ ਖਰਬੰਦਾ ਅਤੇ ਰਜਨੀ ਖਰਬੰਦਾ ਦੇ ਘਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਇਸ਼ੀਤਾ ਖਰਬੰਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਜੈਵਰਧਨ ਖਰਬੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੇਪਰ ਪਲੇਨ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹਿ-ਸੰਸਥਾਪਕ ਹੈ। ਉਹ 1990 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬੰਗਲੁਰੂ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਲਡਵਿਨ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂਵੀਰ ਜੈਨ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਸ਼ਪ ਕਾਟਨ ਗਰਲਜ਼ ਸਕੂਲ, ਆਈਐਸਸੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੈ।

ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੌਰਾਨ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਰਗਰਮ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਕੂਲ / ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮਾਡਲਿੰਗ ਕਰਦੀ ਰਹੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ 'ਹਮੇਸ਼ਾ ਟੀਵੀ ਦਾ ਵਿਗਿਆਪਨ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਡਲਿੰਗ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਭੀਮ ਜਵੈਲਰਜ਼, ਸਪਾਰ, ਅਤੇ ਫੇਅਰ ਐਂਡ ਲਵਲੀ ਲਈ ਸਨ। ਸਪਾਰ ਬਿਲ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਫੋਟੋ ਨੇ ਐਨਆਰਆਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਜ ਪਿਪਲਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜੋ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਇਕਾ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਸਪਾਰ ਬਿਲ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਮੰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਤੇਲਗੂ ਫ਼ਿਲਮ 'ਬੋਨੀ' ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ 'ਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਨੀ ਫ਼ਿਲਮ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਮੀਖਿਆ ਮਿਲੀ ਪਰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਜਦਕਿ ਸਿਫੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਕ੍ਰਿਤੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਚੋਣ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਪਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬਹੁਤ ਸੁਨਹਿਰਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਡ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡੇ।' ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਬਾਕਸ-ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਪਵਨ ਕਲਿਆਣ ਫ਼ਿਲਮ ਟੀਨ ਮੌਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੰਨੜ ਫਿਲਮ, ਚੀਰੂ ਸੀ। ਕ੍ਰਿਤੀ ਖਰਬੰਦਾ ਬਾਰੇ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆਗਲਾਈਟਜ਼.ਕਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 'ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਚੰਗੇ ਹਨ।' ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ 2010 ਵਿੱਚ ਬਾਕਸ-ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਹਿੱਟ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਮਿਲੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਨੜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੋਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਕੰਨੜ ਫ਼ਿਲਮ, ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ 2011 ਤੱਕ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ। 2011 ਵਿੱਚ, ਉਹ 'ਤੀਨ ਮਾਰ' ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

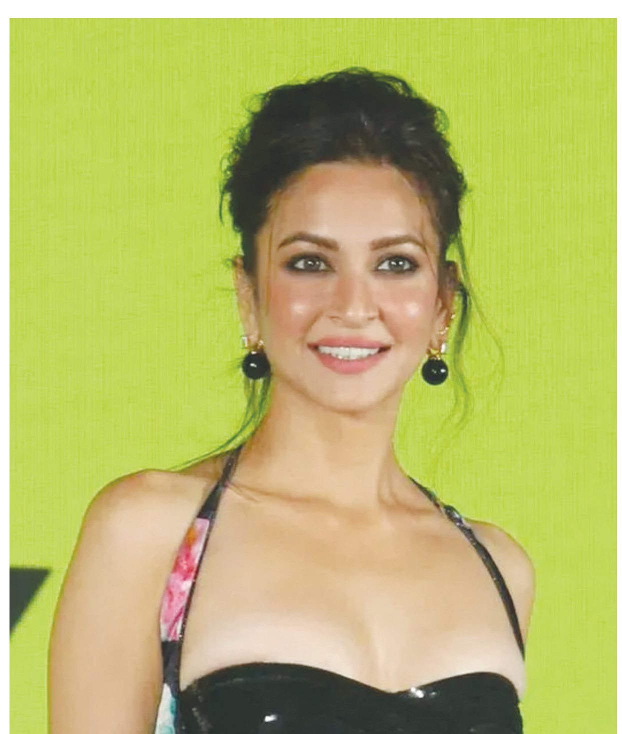

ਤੇਲਗੂ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਾਮੇਡੀ 'ਆਲਾ ਮੋਦਾਲਿੰਦੀ', ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਿਮਾਨ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ 'ਤੀਨ ਮਾਰ' ਵਿੱਚ 'ਰੀਟਰੋ' ਸੀਨਜ਼' ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਕਪੜਿਆਂ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਚੋਣ ਖ਼ੁਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ। ਫ਼ਿਲਮ ਇੱਕ ਔਸਤਨ ਗ੍ਰੋਸਰ ਬਣ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ, ਉਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਨੁਕਾਇਆ ਵਿੱਚ ਤੇਲਗੂ ਵਿੱਚ ਮਨੋਜ ਮੰਚੂ ਅਤੇ ਕੰਨੜ ਵਿੱਚ ਤਾਮਿਲ ਫ਼ਿਲਮ ਸੁਬਰਾਮਣੀਆਪੁਰਮ ਦਾ ਰੀਮੇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਅੱਡਾ ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੀ-ਗਲੈਮ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ, ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਰੰਗਤ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਮੁਸਕਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ 80 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਗਿਰੀਜਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਿਭਾਏ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ 'ਕੱਚੀ ਜਿਹੀ ਦਿੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਗੈਰ ਮੇਕਅਪ, ਟੈਨ ਅਤੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਫ਼ਿਲਮ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। 2013 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ, ਉਹ ਦੋ ਤੇਲਗੂ ਅਤੇ ਕੰਨੜ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਤੇਲਗੂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ, ਭਾਸਕਰ ਦੀ ਓਂਗੋਲ ਗੀਥਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਟਿਪਿਕਲ ਟਾਊਨ ਗਰਲ' ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ , ਅਤੇ ਤੇਲਗੂ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ 3-ਡੀ ਐਕਸ਼ਨ ਫ਼ਿਲਮ ਕਲਿਆਣ ਰਾਮ ਦੀ ਓਮ 3-ਡੀ ਬਾਕਸ-ਆਫਿਸ ਉੱਤੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੰਨੜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਾਮੇਡੀ ਗੁਗਲੀ, ਸਹਿ-ਅਭਿਨੇਤਾ ਯਸ਼ ਨਾਲ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੇ ਚਿੱਤਰਨ ਦੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿਫ਼ੀ ਨੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਦਿਲ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ... ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ ਤੇ ਜੇਤੂ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਨੇ ਬਾਕਸ-ਆਫਿਸ 'ਤੇ 15 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਕਮਾਏ , 2013 ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਨੜ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰੀ। ਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 2013 ਦੀ ਬੰਗਲੁਰੂ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਵੂਮੈਨ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗੂਗਲੀ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਕੰਨੜ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਮੰਗ ਵਾਲੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੂਗਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਈਨ ਕੀਤੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ 2014 ਦੀ ਕੰਨੜ ਫ਼ਿਲਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ, ਸੁਪਰ ਰੰਗਾ ਅਭਿਨੇਤਾ ਉਪੇਂਦਰ, ਬੇਲੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਜੋੜੀ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਤੇਰਗੂ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ, ਜੋ ਤੇਲਗੂ ਫ਼ਿਲਮ ਵੈਂਕਟਾਦਰੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਰੀਮੇਕ ਸੀ, ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੁਪਰ ਰੰਗਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੂਵੀ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਸਰਬੋਤਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਬੋਤਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ। ਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕੰਨੜ ਫ਼ਿਲਮ ਮਿਨਚਾਗੀ ਨੀ ਬਰਾਲੂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਦਸੰਬਰ 2015 ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ। ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਲੱਸ ਪੁਆਇੰਟ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੰਨੜ ਰੀਲੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਜੂ ਵੇਡਜ਼ ਗੀਤਾ -2 ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅੰਨ੍ਹੇ ਪਾਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਡੈਲਪੈਤੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨੇਨਾਪਿਰਲੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਅਤੇ ਪਾਪੂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਕ੍ਰਿਤੀ ਨੇ ਤੇਲਗੂ ਫ਼ਿਲਮ 'ਬਰੂਸ ਲੀ - ਦਿ ਫਾਈਟਰ' ਸ਼੍ਰੀਨੂ ਵਿਟਲਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਫ਼ਿਲਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਚਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਕ੍ਰਿਤੀ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਕਰਮ ਭੱਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਅਤੇ ਇਮਰਾਨ ਹਾਸ਼ਮੀ ਦੀ ਸਹਿ-ਕਲਾਕਾਰ ਰਾਜ਼ ਰੀਬੂਟ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਰੋਮਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਾਗਸ਼ੇਕਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਦੁਨੀਆ ਵਿਜੈ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੰਨੜ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ 'ਮਸਤੀ ਗੁਦੀ' ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਸ ਦੀ ਤਾਮਿਲ ਡੈਬਿਊ ਫ਼ਿਲਮ ਬ੍ਰੂਸ ਲੀ ਵਿੱਚ ਕੰਪੋਜ਼ਰ ਤੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਜੀ. ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 2017 ਵਿੱਚ, ਖਰਬੰਦਾ ਨੇ ਦੋ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ: ਕਾਮੇਡੀ ਡਰਾਮਾ 'ਗੈਸਟ ਆਈਨ ਲੰਡਨ' ਅਤੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਾਮੇਡੀ ਸ਼ਾਦੀ ਮੇਂ ਜਰੂਰ ਆਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। 2018 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕਰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਕੰਨੜ ਫ਼ਿਲਮ ਦਲਾਪਾਠੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਰਿਲੀਜ਼ਾਂ 'ਵੀਰੇ ਦੀ ਵੈਡਿੰਗ' ਅਤੇ 'ਯਮਲਾ ਪਗਲਾ ਦੀਵਾਨਾ: ਫਿਰ ਸੇ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 2019 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਮੀਨਾ ਅਤੇ ਨੇਹਾ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ, ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਨਰ-ਜਨਮ ਦੀ ਕਾਮੇਡੀ ਹਾਊਸਫੁੱਲ-4 ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ। 2019 ਤੱਕ, ਖਰਬੰਦਾ ਪਲਕੀਤ ਸਮਰਾਟ ਨੂੰ ਡੇਟ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀਰੇ ਦੀ ਵੈਡਿੰਗ ਅਤੇ ਪਾਗਲਪੰਤੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਹਿ-ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ।

Printed & Published by Amritpal Singh Printed at I.G. Printers, Pvt Ltd 104, DSIDC, Complex Okhla Industrial Area Phase-I New Delhi-110020 Keepr Jagpal Singh Published at office Daily Educator, 104 DSIDC, Okhla Industrial Area Phase-I, New Delhi .Owner : Jagjit Singh Dardi, Editor Harpreet Singh, PRGI (RNI) Regd. N0.42998/1985

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਜੂਕੇਟਰ, ਆਈ.ਜੀ. ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ. ਡੀ. ਸੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਫੇਜ਼-1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110020 ਕੀਪਰ ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਜੂਕੇਟਰ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼-1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। (ਮਾਲਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ), ਐਡੀਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, PRGI (RNI) Regd. N0.42998/1985